

Gorazdov Močenok

otvoril víťazovi festivalu bránu na Scénickú žatvu

21.-28. júl
2024

Zostavili: Jozef Šuvada, Michal Rábek, Natália Packová,
Jana Sýkorová, Peter Sýkora

Grafická úprava a tlač: Kreativni ľudia

Vydavateľ: Krediv ©2024

32. ročník celonárodného festivalu kresťanského divadla

Gorazdov Močenok

21.-28. júl

2024

Realizované s finančnou podporou
vlády Slovenskej republiky

ÚSPEŠNÝ 32. ROČNÍK FESTIVALU GORAZDOV MOČENOK

V rámci Roka kresťanskej kultúry sa od 21. do 28. júla uskutočnil v Močenku 32. ročník celonárodného festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok. Predstavilo sa na ňom 13 súťažných ochotníckych a 2 hosťujúce profesionálne súbory z celého Slovenska. Vďaka tomuto mimoriadnemu záujmu sa po viacerých rokoch podarilo organizátorom Gorazdovho Močenku dosiahnuť dôležitý cieľ. Splnili podmienky, aby mohli víťaza festivalu navrhnuť do programu Scénickej žatvy 2025, ktorá je vrcholným festivalom ochotníckeho divadla na Slovensku.

Peter Sýkora

GORAZDOV MOČENOK NA PULZE DOBY

Ak je v súčasnosti spoločenskou potrebou volanie po zmierení, upokojení nenávisťi, akceptovanie názoru inej strany – divadlo akoby úplne prirodzene reflektuje túto atmosféru a tvorcovia svojším spôsobom prenášajú tieto témy i na javisko. O čo viac v rámci platformy, ktorá má 'kresťanský' už v samotnom názve. Taký bol aj XXXII. ročník celonárodného festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok 2024.

Členovia festivalovej poroty.

Foto: Michal Lašut

Medzi prvé tri ocenené patril divadelný súbor Datív, ktorý pôsobí pri ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre a do Močenka prišiel s inscenáciou „**Tam, kde číha vlk**“, ktorá je prerozprávaným príbehom knihy izraelskej autorky Ajelet Gunder-Goshen. Hra rieši otázky otvorenosti komunikácie medzi deťmi a rodičmi a vzájomnej dôvery, skúma pocity odcudzenia, osamelosti, strachu zo zlyhania vo vzťahu rodičia a deti, ako aj otázku neznášanlivosti medzi náboženstvami. Po formálnej stránke išlo o poučnú réžiu skúsenej pedagogičky a režisérky Marice Šiškovéj. Nápadité preskupovanie scén, motívov a uhlov nazerania na príbeh a tému vytvorilo kompaktnú inscenáciu a divadelne patrila medzi najlepšie predstavenia tohtoročného Gorazdovho Močenka. Súbor si odniesol 1. miesto.

Zatrpknutosť a 'kyslosť' neodpustenia, ako aj hľadanie príčin týchto prejavov, bolo ústrednou témou inscenácie **Rómeo a Júlia** divadelného súboru NA SKOK z Raslavič. Režisér Martin Bašista prináša na javisko príbeh Veronských milencov a znepriatelených rodov prostredníctvom dvoch hercov. Inscenácia je vyskladaná umne, šikovní mladí interpreti

Okrem aktuálnych tém priniesol aj pestrú paletu rôznorodých divadelných žánrov, medzi ktoré patria monodráma, pantomíma, pohybové divadlo, či hlbavé psychologicko-sociologické sondy do vnútra človeka, ale aj muzikál, detské divadlo, bábkové divadlo, tradičné divadlo, či konverzačná dráma. Celkovo sa festivalu zúčastnilo trinásť súťažných súborov a dva nesúťažné. Porota mala neľahkú úlohu vybrať tie najlepšie.

však potrebujú ešte herecky dozrieť, aby boli schopní naplniť všetky nuansy a farby viacerých postáv, ktoré stvárnajú. Súbor však vo svojom lokálnom prostredí robí obrovský kus práce na oživovaní a pestovaní divadelného a kultúrneho života, za čo ho treba vysoko oceniť. Veta „Prečo sa stále nenávidíme?“, ktorá odznela na konci predstavenia, u prítomných divákov zarezovala veľmi intenzívne. Súbor si napokon odniesol 2. miesto a predstaviteľka Júlie aj cenu za herecké stvárnenie.

Túžba po ospravedlnení a odpustení a hľadanie pokoja v duši človeka, ktorý celý život slúžil politickej moci a jeho činy boli veľakrát viac ako ohavné, tvorí jadro minimalistickej monodrámy **Meno „neni“** podstatné divadelného súboru ČI-PR-CHA z Kremnice. Výpoveď bývalého príslušníka NKVD (tajnej sovietskej mocenskej služby), ktorý mal na starosti fyzickú likvidáciu pre režim nepohodlných osôb, je zarámčovaná do osobného rozhovoru aktéra s Bohom, prinášajúc tak otázku odpustenia za všetko to, čo spáchal. Režisér Peter Luptovský so svojím tímom potvrdil svoju disponovanosť pracovať aj s tými najnáročnejšími témami, ktoré sa dotýkajú najbolestivejších tém našej minulosti a súbor získal 3. miesto.

Hodnotenie súťažného predstavenia.

Foto: Michal Lašut

Za zmienku stojí napr. inscenácia súboru z Cabaj-Čápora, ktorá nahliadne do života starších manželov, bývajúcich kdesi na samote v horách, ktorí majú na otázku viery úplne odlišné predstavy. Po zvláštnom zážitku manžel prehodnocuje svoj postoj k Vianociam a k viere ako takej. Hostujúce profesionálne divadlo Teatro Colorato z Bratislavy tesne pred vyhodnotením súťažnej časti festivalu uviedlo divadelné spracovanie známej Hviezdoslavovej básne **Ráchel** inšpirovanej príbehom zo Starého Zákona, ktorá sa zaoberá nezmyselnosťou zabíjania nevinných, či témou bezcharakterného udržania si moci a vplyvu aj za cenu obetí a je žiaľ stále mrazivo aktuálna.

Aj ďalšie súbory priniesli podnetné témy a tvorivé javiskové spracovania. Viacerých tvorcov sme ocenili individuálnymi cenami – či už za herecké výkony, hudobnú predlohu k inscenácii, skupinovú hereckú súhru, či cenou za pôvodný scenár. Podrobnejšie sa budem ešte jednotlivým súborom a predstaveniam venovať v článku pre odborný časopis Javisko.

Divadlo vždy nastavovalo zrkadlo dobe, ktorú žijeme. Je dobré ak aj inšpiruje, podnecuje, povzbudzuje a dvíha ľudí k vyšším horizontom. Tohtoročný Gorazdov Močenok priniesol oboje.

Peter Weinciller

Vítané súbory a jednotlivci po vyhodnotení festivalu.

Foto: Michal Lašut

VÝTAZOM FESTIVALU DS DATÍV Z NITRY

Vyhodnotenie súťažných predstavení XXXII. ročníka celonárodného festivalu Gorazdov Močenok 2024

1. miesto: **DS Datív, Nitra: TAM KDE ČÍHA VLK**
2. miesto: **DS NA SKOK, Raslavice: Rómeo a Júlia**
3. miesto: **DS Či-pr-cha, Kremnica: Meno ´není´ podstatné**

Individuálne ocenenia:

DS Gašparko, Lendak: Cena za kolektívny detský výkon

Marica Šišková: Cena za pedagogické a režijné vedenie súboru

Juliana Belková: Cena za pôvodný scenár inscenácie ´A furt sa pije´

Juraj Gonšor, Veronika Cenkerová: Cena za hudobnú predlohu k inscenácii ´12´

Ema Bašistová:

Cena za herecké stvárnenie postáv v inscenácii Rómeo a Júlia

Soňa Koleňáková: Cena za herecký výkon v zborovej role

Olha Zhuravel: Čestné uznanie za prácu s detským divadelným súborom

TYJÁTR VYSTÚPIL S HERKULESOM

Tyjátr účinkoval v parku pred kostolom.

Foto: Michal Lašut

vzala v chráme boha Apolóna život, aby mu prinavrátila zdravie. Kráľovo trúchlenie za milovanou ženou primälo Herkula „šturmovať“ peklo, bojovať s démonmi a svojou nadľudskou silou ju vrátiť späť do ríše živých.

Predstaveniu, ktoré sa hralo v parku pred Kostolom sv. Klimenta, tleskali rodičia s deťmi a viacerí návštevníci festivalu z Komunity Kráľovnej pokoja.

Michal Rábek

FESTIVAL DS POTÔČIK, NITRA: STARONOVÝ PRÍBEH

Inscenácia v podaní DDS Potôčik pod vedením zapálenej vedúcej, interpretky a režisérky Olhy Zhuravel, ktorý zastrešuje Diecézna charita v Nitre, sa sústredila na príbeh stvorenia sveta prerozprávavaný cez pohyby

DS Potôčik z Nitry.

Foto: Michal Lašut

a vyznačovala bohatou fantáziou a spontánnosťou. Choreografia a pohybové prvky boli prispôsobené veku a schopnostiam detských hercov, čo vytvorilo prirodzený a nenútený dojem; avšak bolo by potrebné silnejšie režijné vedenie, ktoré by zabezpečilo lepšiu dramaturgickú kompaktnosť a disciplínu počas vystúpenia. Ako vo výtvarnej zložke (vizuálne prvky - ako látka použitá na simuláciu vody - alebo krabica pretransformovaná

predstavenia, ako aj použitie jednoduchších, menej dramatických hudobných motívov, aby neprekrývali ostatné aspekty inscenácie; a tiež vyvarovať sa častému striedaniu hudobných štýlov a zvoliť také, ktoré prirodzene dopĺňajú atmosféru a tému predstavenia). Zameranie na menej prvkov by umožnilo deťom lepšie sa sústrediť a vytvoriť silnejší vizuálny a emocionálny dojem. Predstavenie však bolo aj interaktívne a tiež treba vyzdvihnúť silný vzdelávací aspekt pri zasväcovaní detí do tajov divadelného umenia. Vysoko pozitívnym aspektom je aj ďalšia vrstva - práca s deťmi odídcov z Ukrajiny, ktoré popri vyučovaní v slovenskej škole a popoludní online v ukrajinskej škole venujú svoj voľný čas príprave divadelnej produkcie.

Peter Weinciller

OLHA ZHURAVEL: TAKÝ ŽIVOT/MONODRÁMA

Nonverbálna monodráma v podaní Olhy Zhuravel ponúkla pútavý pohľad na život ako neustály cyklus s jeho nevyhnutnými začiatkami a koncami, zobrazené prostredníctvom

Olha Zhuravel z Nitry

Foto: Michal Lašut

intímnych momentov ľudského života. Predstavenie skúmalo hlboké témy ako narodenie, smrť, rodinné väzby a osobný rast, pričom sa snažilo zvýrazniť neustály tok času a jeho dopad na ľudské skúsenosti. Inscenácia využila minimalistický prístup s výrazným využitím symbolických prvkov, ako sú jednoduché látky a svetelné efekty, ktoré posilňovali emotívny náboj jednotlivých scén. Tento prístup pomohol divákovi pohybovú a vizuálnu poéziu, ktorá bola kľúčová pre prenášanie hlbokej emo-

cionálnej váhy príbehu. Choreografia bola ústredným prvkom a úspešne komunikovala vnútorné stavy postáv bez potreby slov. Pohyby boli navrhnuté tak, aby odzrkadľovali vnútorný svet postáv, ich konflikty a riešenia, čo umožňovalo divákovi vnímať hlbšie vrstvy. Využitie plynulých prechodov medzi scénami a symbolických gest zdôrazňovalo cyklickú povahu príbehu. Hudba zohrávala kritickú úlohu v podpore atmosféry a emocionálneho vývoja príbehu. Využitie minimalistických, avšak výrazných hudobných motívov pomohlo zintenzívniť dramatické momenty bez toho, aby prekryli herecký výkon. Zvuková kulisa s detailne prepracovanými zvukovými efektmi dodávala scénam autenticitu.

Použitie výtvarných prvkov ako sú látky a stoličky, ktoré mohli odvádzať pozornosť od hlavnej témy bude lepšie obmedziť. Odporúčame tiež predstavenie lepšie štrukturovať, aby boli jednotlivé fázy života jasnejšie a menej chaotické. Hudobná dramaturgia by mala byť viac integrovaná do príbehu, s menším počtom hudobných štýlov a dôrazom na jemnejšie zvukové efekty, ktoré by lepšie dopĺňali atmosféru scén. Použitie jednoduchých, ale výrazných metafor v pohybe a scénografii obohacovalo výklad a umožňovalo divákovi hlbšie vnímanie prenášaných emócií.

Peter Weinciller

DS ČI-PR-CHA, KREMNICA: MENO „NENI“ PODSTATNÉ

Divadelný súbor Či-pr-cha z Kremnice siahol po predlohe držiteľky Nobelovej ceny za literatúru Svetlany Alexejevič „Príbehy zo second handu“, ktorá prináša reportážny pohľad na skutočnú tvár komunistického režimu v Sovietskom zväze formou rozhovorov či už s priamymi aktérmi krutého režimu alebo ich príbuznými.

DS Či-pr-cha z Kremnice

Foto: Michal Lašut

Režisér a dramaturg Peter Luptovský z viacerých výpovedí pripravil materiál na monodrámu, do ktorej obsadil herecky skúseného Jozefa Bajnoka, ktorému asistujú Milan Miškóci a Peter Albert tým, že mu do jednotlivých situácií prinášajú a odnášajú rekvizity a mobiliár. Téma je veľmi dôležitá najmä v čase, kedy sa stretávame s rôznymi formami spomienkového optimizmu na obdobie komunizmu

aj v našich dejinách, ktorý na základe vyzdvihovania zdanlivých materiálnych istôt, zabúda na krutosť a pohnuté osudy mnohých rodín, vrátane perzekúcie veriacich, ktorí sa stali jeho obeťami. Výpoveď bývalého príslušníka NKVD (tajnej sovietskej mocenskej služby), ktorý mal na starosti fyzickú likvidáciu pre režim nepohodlných osôb, je zarámčovaná do osobného rozhovoru aktéra s Bohom, prinášajúc tak otázku odpustenia za všetko to, čo spáchal. Inscenácia sa nesie vo výtvarne zaujímavej atmosfére, pripomínajúcu sépiovú farebnosť historických fotografií. Pracuje s dobovými rekvizitami a kostýmom, ktoré sa v rukách hlavného aktéra v nadväznosti text, stávajú súčasťou miestami až dokonalých etúd. Aj keď ide vo väčšine mizanscén dochádza najmä k ilustrácii hovoreného textu, ktorý prináša spomienky na skutočnosti života hlavného aktéra, najsilnejšími momentami sú tie, kedy sa vonkajší popis konfrontuje s vnútorným prežívaním aktéra, v zmysle pokánia za spáchané zločiny. Súbor Či-pr-cha inscenáciou Mena „neni“ podstatné potvrdil svoju disponovanosť pracovať aj s tými najnáročnejšími témami, ktoré sa dotýkajú najbolestivejších tém aj našej minulosti, a to divadelne pútavým a profesne pregnantným spôsobom.

Peter Janků

JÚLIA A RÓMEO Z RASLAVÍC

DS NA SKOK nie je na festivale GM žiadnym nováčikom. Každý rok prekvapia nejakým novým titulom. V tomto roku divadelne spracovali známu Shakespearovu hru dvoch veronských milencov z dvoch znepríatelených rodov. Javiskové stvárnenie je postavené tak, že všetky postavy hrajú dvaja mladučkí hereckí interpreti - Ema Bašistová a Martin Bučko. Inscenácia začína i končí rámcovým stretnutím rodičov dvoch znepríatelených rodín nad hrobkou ich detí. Napriek odstupe času stále cítiť zášť.

Z jednej strany však prichádza túžba po zmierení, z druhej strany však je cesta k zmiereniu zarúbaná. „Musíme sa stále nenávidieť?“ je mottom i páľčivou otázkou celej hry.

Ako aj otázkou, ktorá v dnešnej spoločnosti rezonuje čím ďalej tým nástojčivejšie. Konceptia hereckých premien dvoch hercov je zvolená nenásilne, režisérovi sa darí vystihnúť kľúčové

DS na SKOK z Raslavíc

Foto: Michal Lašut

momenty známej hry, premeny postáv prebiehajú počas nahratých prehovorov a komentárov iných postáv. Nezrelosť mladých interpretov však akoby neumožňuje presiahnuť rámec ich schopností, postavám tak zatiaľ chýba nadhľad, vtip. Herecká výstavba javiskových postáv nie je celkom jasná – niekde ide o snahu postavy štylizovať, inde je to skôr príklon k realistickému herectvu. V kostýmovej zložke je to podobné – niekde sú kostýmy striktné dobové, inde s odkazmi na súčasnosť; zámer však je pre diváka nie celkom čitateľný.

Ema Bašistová pôsobí na javisku prirodzene, uveriteľne. Martin Bučko potrebuje ešte popracovať predovšetkým na technike javiskovej reči a zrozumiteľnosti; aby zložitý Shakespeareov verš bol pre mladých hercov zvládnuteľný. Verím však, že následnými reprízami bude inscenácia narastať na kvalite.

Pomerne výpravná scénografia s dominantným prvkom spoločného náhrobku a vitrážou v pozadí je funkčná. Oproti minimalistickému javiskovému stvárneniu však pôsobí skôr veľkooperne. Režirovať notoricky známy titul so sebou prináša isté riziká v podobe očakávaní nového výkladu, inscenačného či interpretačného posunu. Inscenácia by zniesla ešte viac divadelných nápadov a v niektorých prípadoch aj viac dramaturgických otázok 'prečo'. Stále však sa pohybuje na poli neprofesionálneho umenia, čiže naše kritéria nemusia byť až také prísne.

Peter Weinciller

MODRÉ DIVADLO, VRÁBLE: EVANJELIUM O KONCI SVETA

Modré divadlo pod vedením Štefana Foltána si za predlohu k svojej inscenácii vybralo knihu Dobré znamenia od autorov fantasy literatúry Neila Gaimana a Terryho Pratchetta, ktorá humorným jazykom tematizuje prípravu na koniec sveta. V inscenácii je citeľný vplyv kolektívnej dramatizácie, ktorá sa zamerala na vybrané témy, o ktorých chce uvažovať. Takýto spôsob inscenovania je nesmierne náročný, nakoľko v mnohotematickosti sa divák jednoducho stratí a chýba mu fabula, resp. jednotniaci motív, ktorej by sa držal. To sa stalo aj v prípade tejto inscenácie. Kolektív s režisérom sa pokúsili o odvážnu úvahu na tému hľadania pravdivosti vo svete, o vzniku sveta. Na scéne sa ocitne monológ Judáša, mimozemšťan, pes, herečky samé sa snažia konfrontovať Boha... Práve mnohorakosť tém zapríčinila fragmentáciu diela a tak ostalo obsahovo nezrozumiteľné a myšlienkovito neukončené. Ústredným scénografickým prvkom bol zvisle postavený kváder z drapérie na kolieskach, do ktorého herečky mohli vstúpiť alebo ho otáčať a tak dokázali jednoducho meniť prostredie. Pochvalu si zaslú-

Modré divadlo Vráble

Foto: Michal Lašut

ži prejav herečiek, ktorý pôsobil prirodzene a určite aj práca s rekvizitou. Kolektív sa nebál a využil formu objektového divadla a tak sme mali možnosť vidieť umnú prácu s divadelnou skratkou. Napríklad monológ psa cez loptičku, ktorá nám automaticky evokuje jeho hračku alebo príchod dvoch mimozenšťanov, ktorých vytvorili pomocou zelených balónov. Zhrnuté: inscenácii chýbala dramaturgia a vonkajšia optika kritického oka.

Judita Sadíleková

DETSKÝ HUDBNÝ SÚBOR PODZÁMOK A SPEVÁCKY ZBOR SINAJ: „12“

Tvorcovia si zvolili za motív svojho hudobno-scénického diela biblické číslo dvanásť. Rozpracúvajú príbehy dvanástich apoštolov, dvanásťročnej Jairovej dcéry, ženy trpiacej dvanásť rokov na krvotok. Hudobná štruktúra piesní je vcelku nápaditá, dôležité je rozlíšiť, či ide o skladby pre hudobno-dramatické dielo, alebo o „pesničky“. V pesničkách určených pre javiskové dielo treba uvažovať v rovine dramatickej, v rovine tvorby dialógu v hudbe, v rovine prerozprávania príbehu. Prílišné opakovanie refrénu pôsobí nadužívané. Súbor je disponovaný muzikálne, spevácky ale aj herecky.

DHS Podzámok a SZ Sinaj „12“

Foto: Michal Lašut

Pri tvorbe javiskového spracovania však treba brať na zreteľ tvorbu mizanscén, javiskové situácie, javiskové konanie. Rovnako je potrebné uvažovať o štýlovej čistote voľby kostýmov. Ujasniť si, či chór a hudobníci sú súčasťou inscenácie, či stačí „kostýmový náznak“ a definovať si obdobie.

Z predstavenia ide pozitívna energia, radosť z hry, sympatické je zapojenie celej škály vekových kategórií do projektu. Tvorcovia by si mali prizvať k spolupráci divadelníkov (režiséra, dramaturga) aby dielo nadobudlo parametre divadelnej inscenácie.

Peter Weinciller

ARTVAMO, ŽILINA: DECISION

Divadlo Art Vamo, pod vedením režiséra Vladimíra Moresa, v zastúpení hercov Andreja Opáleného a Miroslavy Sedkákovej, pripravilo inscenáciu autorského textu samotného režiséra pod názvom Decision, čo v preklade znamená rozhodnutie. Téma utrpenia, smerujúceho k okamihu smrti, je spracovaná spôsobom herectva psychologickéj pravdepodobnosti, kde vo výrazovom slovníku hlavnej hrdinky, trpiacej na nevyliciteľnú chorobu amnéziu, vnímame okamihy reálneho hnevu, striedajúce so záchvevmi občasnej nádeje, až po plač s reálnymi slzami. Všetko smeruje k okamih-

hu rozhodnutia a otázke, či sa v životnej hraničnej situácii, tesne pred smrťou, zriekne hlavná hrdinka Boha, v ktorého verí. Navádza ju k tomu záhadná bytosť, Markus, muž, ktorý sa o ňu stará a identitu ktorého spolu s Anitou odhaľujú postupne aj diváci. Vzhľadom na kľúč psychologického herectva, ktoré pracuje s realizmom výrazu, je vybudovanie a už aj napísanie tejto postavy, problematické, nakoľko sa v nej bijú protichodné charakteristiky, ako hodnotové, tak aj odrážajúce sa v motiváciách konania. Relativizuje sa dobro, nakoľko ho koná predstaviteľ zla a zároveň sa ospravedľňuje zlo, lebo sa mu pripisujú motívy dobra. Na záver sa totiž dozvedáme, že tou postavou je démon, ktorý sa snaží dostať dušu umierajúcej, ktorý sa na záver dokonca modlí k démonovi Asmodejovi. Vrcholom relativizácie, ústiacej do omylu, je to, keď sa hlavná hrdinka Boha napokon zriekne, no následne po smrti aj tak odchádza ku Kristovi. Kardinál Ratzinger hovoril o dobe, ktorú žijeme, že je diktatúrou relativizmu a táto inscenácia toho relativizovania priniesla v hojnej miere. Do budúca by bolo vhodné, aby si režisér, inscenujúci svoje texty, prizval externého dramaturga, ktorý by sa na tému pozrel zvonka a ustriehol by základné hodnotové a tematické východiská, na ktorých by sa následne tematicky proporčne a patrične stavala divadelná inscenácia.

Peter Janků

Art VAMO Žilina.

Foto: Michal Lašut

DS STAŠKOVAN, STAŠKOVANY: A FURT SA PIJE

Divadelný súbor Staškovan priniesol v inscenácii A furt sa pije stret dvoch svetov pijanov a abstinentov. Dej sa odohráva v typickej dedinskej krčme, ktorej velí suverénna krčmárka, ktorá hostí svojich štamgastov a dáva im piť aj na sekeru. Dialógy zodpovedajú krčmovej rétorike a tak vznikajú verbálne humorné situácie, hostia pod vplyvom alkoholu si uťahujú z krčmárky a slovné sa naťahujú aj medzi sebou. Do tejto atmosféry prichádza muž, kostýmovo odlišný od ostatných hostí, má pekný čistý oblek a jeho prejav sa taktiež líši, je úctivý, elegantný a odmieta piť. Tento jeho postoj je terčom posmeškov, ale on sa kulantne snaží pijanov presvedčiť o výhodách abstinencie. Jeho snaha sa stretne s neúspechom a protialkoholový agitátor odchádza. Štamgasti však vymýšľajú plán, ako sa ho zbaviť. To sa

DS Staškovan, Staškovany.

Foto: Michal Lašut

scenár. Konverzačná komédia na divákov výborne fungovala a v tejto rovine zožala úspech. Inscenácii by však pomohla divadelná skratka, ktorá by sa odklonila od realizmu, ktorý si inscenátori zvolili ako vizuálny jazyk inscenácie. Herecká zložka je na nesmierne vysokej úrovni, herecké prejavy sú presné, herci medzi sebou prirodzene komunikujú a je citelné, že majú postavy naštudované nie len vo verbálnej rovine, ale aj pohyb a gestá. Na zväzanie je hudobná zložka inscenácie, z reproduktorov zaznie hudobný motív, ktorý má nádych grotesky, a réžia by tento zvukový efekt mohla využiť viackrát. Dalo by sa pouvažovať, či text neskrátiť a niektoré situácie vytvoriť mizanscénicky a nie verbálne. Napriek niektorým nedokonalostiam je súbor na vysokej úrovni, oceňujem vytvorenie vlastnej hry, scénografickú presnosť a réžijnú odvahu spracovať náročnú tému cez humor.

Judita Sadíleková

DS GAŠPARKO, LENDAK: NAJKRAJŠÍ KVET

Detský divadelný súbor Gašparko pod vedením Anny Majerčákovej a Márie Budzákovej priniesol na javisko hru pod názvom Najkrajší kvet. Inscenácia zobrazuje príbeh kráľa, ktorý sa chystá oženiť a tak hľadá tú pravú nevestu. Ako to už v rozprávkach býva zvykom, má pod-

DS Gašparko, Lendak

Foto: Michal Lašut

mienku. Zoberie si za ženu tú, ktorá za pol roka prinesie najkrajší kvet vypestovaný zo semienok, ktoré rozdáva on. Zasadene semienka však dievčatám nechcú rásť a tak sa potencionálne nevesty rozhodnú klamať a do črepníkov dajú už svoje skôr vypestované kvietky. Kráľ im samozrejme na podvod príde, pretože semienka neboli schopné kvitnutia. Jedine chudobná dievčina prizná nezdar a prinesie prázdny črepník. A tak sa všetko šťastne končí, kráľ nájde tú pravú nevestu. Inscenácia pracuje s témou úprimnosti, lásky a hlavne pravdovravnosti. Aj scénické stvárnenie je nesmierne úprimné a kolektív je úžasne disciplinovaný. Inscenátorky si trochu nešťastne zvolili dramaturgický oblúk, ktorý vytvorili dopísaním začiatočného a záverečného dialógu, v ktorom sa dozvieme, že hlavný protagonistista dostane päťku v škole a na základe toho si idú zahrať divadlo. V inscenácii sa však naskytujú vydarené humorné momenty ako napríklad, keď sa dievčatá idú fotiť a využijú na to rám z obrazu. Scénografia je pomerne jednoduchá a čistá, najdominantnejšie sú kvety každej dievčiny, sú druhovo aj veľkosťou rôzne, čo tiež ponúka priestor na humorné momenty. Je citeľné, že kolektív hrá divadlo s radosťou a pedagogické vedenie vedome vedie deti k láske k divadlu.

Judita Sadíleková

DS MINÓT, TOPOĽČANY: DAJ SI POZOR NA KÚZLA

Divadlo Minót z Topoľčian pod vedením absolventa činohrenej réžie na bratislavskej VŠMU Libora Hanzalíka inscenačne spracovalo tému nástrah súčasnej detskej literatúry, do ktorej sa často dostanú pre deti nebezpečné veci, akými sú v tomto prípade kúzla. Oslava narodenín sa pod vplyvom kúzla z darovanej knihy, ktorú oslávenkyňa najskôr odmi-

DS Minót, Topoľčany

Foto: Michal Lašut

eta, ale potom sa nechá ostatnými presvedčiť, aby ju prijala, následne mení na anti-rozprávkový svet plný intríg a zrád. Súbor totiž z archetypu rozprávky, kde dobro vždy bojuje a víťazí nad zlom, v záujme ilustrovania dôsledkov zla, opomenulo všetko dobré. Tematicky aj inscenačne akoby tak nastával chaos, kde sa deti medzi sebou prekrikujú, kde nefungujú mizanscény a konanie detí je viac civilné ako herecké, kladný hrdina neprichádza a tak to musí byť opäť kúzlo, ktoré nás dostane späť do reality. V nej nachádzame hlavnú hrdin-

ku v obkolesení ostatných v nemocnici po zásahu elektrinou, kde znovu odmieta knihu kúziel ako darček s dovetkom, že ona radšej číta bibliu. Škoda, že táto informácia zaznieva len slovne a na záver, pričom ju niektoré deti spochybňujú, a to dobré z biblie sa nedostalo aj do už spomínaného sveta anti-rozprávky, kde by sa tak v konkrétnych situáciách mohla ukázať sila a posolstvo Božieho slova. Takto ostáva len slovnou replikou na záver a v kompozícii celej inscenácie je tak dominantný najmä svet anti-rozprávky, v ktorom akoby sa hrajúce deti cítili najviac vo svojej koži. Zámer inscenácie - upozorniť na nebezpečenstvo kúziel – tak pokrívka v porovnaní so skutočnosťou inscenácie, ktorá vyznela paradoxne v prospech sveta kúziel. Škoda, nakoľko ide o tvorivo disponovaný detský kolektív, ktorý by mal zapracovať na základných inscenačných atribútoch a zvoliť si skôr textovú predlohu, ktorá im umožní mať istotu v príbehu a jeho pointe, ako experimentovať s vlastnou tvorbou a potom niekde poblúdiť.

Peter Janků

DS FAMILIA, CABAJ-ČÁPOR: TAM, KDE SA NEBO DOTÝKA ZEME

DS Família z Cabaj-Čápora priniesol v inscenácii Tam, kde sa nebo dotýka zeme, in-

DS Família, Cabaj-Čápor Foto: Michal Lašut

scenačnú sondu do života dvoch manželov, ktorí 42 rokov žijú v stereotypnom manželstve, v samote dreveného domu kdesi v hĺbinách lesa. Ide o divadelne zaujímavú situáciu, ktorá by aj profesionálnemu telesu ponúkla veľkú paletu na divadelnú výpoveď, čo vzhľadom na to, že ide o autorský text, treba rozhodne oceniť. Manželka je veriaca, ktorá si ctí tradície, ako sú Vianoce, v čase ktorých sa dej inscenácie odohráva. Manžel je neveriaci, ktorý Vianoce spochybňuje, a tak vzniká opäť roky sa opakujúci konflikt, ako sa k Vianociam a ich sláveniu postaví. Na pozadí konfliktu sa odvíja celá séria vzájomných výčítiek, ohľadnutí sa za zma- reným životom, z ktorého sa protagonisti

vzájomne obviňujú. Až keď sa manželka rozhodne odísť, si manžel zaumieni, že po rokoch napokon zabezpečí vianočný stromček. A práve tam nastáva zlom, kde akoby pocítil dotyk neba a to, o čom sa jeho manželke len snívalo, sa stáva skutočnosťou a on si otvára srdce pre vieru v Boha. Inscenácia však pôsobí temporytmicky uťahane a pokojne by uniesla výrazné dramaturgické škrty. Rovnako scénograficky sa ju žiadalo vyčistiť, aby priniesla väčšiu autentickosť a štýlovú čistotu. Tým, že je režisér zároveň protagonistom, bolo by vhodné, aby si prizval dramaturga alebo asistenta, ktorý by mu v spomenutých pripomienkach pomohol, čím by pomohol vyzneniu celej inscenácie.

Peter Janků

DS Datív, Nitra

Foto: Michal Lašut

Izraelská spisovateľka Ajelet Gundar-Gošen vo svojom psychologickom románe Tam, kde číha vlk tematizuje veľmi aktuálne otázky imigrácie, identity, rasizmu a z toho plynúceho násillia, ale aj otázky o vzťahu rodičov a detí, pozornosti, ktorú rodičia venujú prežívaniu a pocitom svojich detí. Takmer detektívna zápleтка vychádza z konfliktu medzi snahou izraelských rodičov zabezpečiť svojmu synovi Adamovi prostredníctvom imigrácie do Ameriky život bez vojnových konfliktov a nemilosrdnou realitou v podobe teroristického útoku na synagogu v ich meste, aj šikany, ktorú Adam zažíva v škole.

Režisérka Marica Šišková siahla po tejto náročnej predlohe spolu so svojim hereckým ansámblom a výsledok bol divadelným zážitkom. Spracovaním literárnej predlohy formou epického divadla dosiahli zrozumiteľnosť mnohovrstevnatého príbehu. Tým, že herci vystupovali z deja a sami medzi sebou si ako civilné osoby kládli otázky a uvažovali nad správnosťou konania postáv, veľmi nenásilne, no intenzívne vťahovali do príbehu aj divákov. Tí sa mohli spolu s nimi stávať vyšetrovateľmi prípadu vraždy Adamovho spolužiaka, ktorý ho šikanoval. Tomuto zámeru veľmi pomohol šikovne zvolený kolektívny rozprávač, pretože herci sa nestávali postavami, ale sa v rolách striedali a tak si stále držali odstup a do popredia vystupovala metaforická otázka: kde teda číha vlk. Odpoveď na ňu divák na záver dostane. Tým, že ju nedostane. Odpoveďou ostáva samotná otázka: prečo hľadáme vinu u niekoho iného a nepozrieme sa najprv na seba. Otázka viny je ústrednou témou inscenácie, aj keď je umne skrytá. Čo je príčinou toho, že človek zabije: radikalizácia, šikana, zlá výchova matky alebo zlá výchova starej mamy? Inscenáciu umocňuje funkčná, až akčná scénografia, ktorá sa pomocou stoličiek a stola stáva priestorom na terapeutické sedenie, cvičisko, súd... Svetelný dizajn navodzuje atmosféru detektívneho filmu. Herecké výkony sú miestami až mrazivo uveriteľné a divák si pri nich uvedomí nástrahy „vlkov“. Po zhliadnutí tejto inscenácie si každý môže sám zodpovedať, kde číhajú.

Judita Sadílková

MÄKKÝŠ Z BRATISLAVY

Cieľovou diváckou skupinou DS SELAVI z Bratislavy sú prevažne seniori, ale súbor sa snaží zachytiť aj strednú a mladšiu vekovú kategóriu. Ich repertoár tvoria príjemné konverzačné hry a komédie, ktoré majú najmä oddychový charakter a môžu byť príjemným spestrením nedeľného popoludnia. Takouto príjemnou 'oddychovkou' je aj divadelná inscenácia Mäkkýš z prostredia nudného anglického vidieka manželov Baxterovcov. Trochu rozruchu vnesie do domácnosti návšteva brata pani Baxterovej, ktorý žije v Amerike.

Mäkkýš, Bratislava.

Foto: Michal Lašut

Inscenácia má svoj šarm, avšak, ako to pri takomto type konverzačných textov býva, obsahuje príliš veľa slov a veľmi málo konania, málo dramaticky vypätejších situácií, akčnosť, kontrast, dramatiku. Pôsobí preto dosť monotónne, tiahne sa v rovnakej nálade, na diváka môže pôsobiť nudne. Hereckí interpreti síce hrajú svoje postavy s istou noblesou, avšak ich postavy by zniesli ešte väčšiu diferenciáciu, odlíšenie charakterov, ostrejšie hrany, vypätejšie situácie. Tie by im však dramatický text musel ponúknuť. Súboru do budúcnosti odporúčame siahnuť po kvalitnejších dramatických predlohách a tiež popracovať na dramaturgii, na výraznejšom škrtaní textov a hľadaní divadelnejších výrazových prostriedkov. Súbor potenciál na to má.

Peter Weinciller

DS TEATRO COLORATO ZDVIHLO DIVÁKOV ZO STOLIČIEK

Po skončení vystúpenia Teatro Colorato diváci nezostali na stoličkách. Záverečným „standing ovation“ odmenili účinkujúcich za divadelné spracovanie známej Hviezdoslavovej básne Ráchel inšpirovanej príbehom zo Starého Zákona v réžii Petra Weincillera.

„Hoci Hviezdoslav čerpá svoj námet zo starozákonnej Herodesovskej témy, nezmyselnosť vraždenia nevinných, udržanie si moci a vplyvu za cenu ľudských obetí sa dnes javí ešte viac mrazivo aktuálna. Tento nový repertoárový prírastok je po inscenáciách Ó SLÁVA HVIEZD Ó SLÁVA a Časy, časy, mrcha časy akýmsi symbolickým zavŕšením našej hviezdo-

slavovskej trilógie,“ hovorí režisér inscenácie Peter Weinciller.

„Snažili sme sa zachytiť vnútornú podstatu bolesti a boja jednej matky, ktorá v nezmyselných „jatkách“ prišla o svoje deti. Či to bolo kedysi v dobe narodenia Krista, alebo dnes, bolesť zo straty je rovnaká. V inscenácii sme sa však snažili vyhnúť pátosu, ku ktorému táto téma prirodzene zvädza a poukázať skôr na vnútorný proces, ktorý sa odohráva

Teatro Colorato, Bratislava.

Foto: Michal Lašut

v trpiacom a bezbrannom človeku. Či sa nám to podarilo, nech posúdia diváci...“ zdôrazňuje dramaturgička inscenácie Judita Sadíleková.

„Ako výtvarný koncept sme si zvolili tmavý stôl s bielym porcelánom, šálkami a hru so svetlom. Metafora krehkosti témy sa v porceláne priam ponúka,“ hovorí scénografka Michaela Zajačková.

Profesionálne divadlo Teatro Colorato má na konte množstvo úspechov. Už trikrát si prinieslo ocenenia z Medzinárodného divadelného festivalu LES THEATRALIES DE CANNES na Azúrovom pobreží vo francúzskom meste Cannes.

Článok vychádza z článku Teatro Colorato uviedlo jedinečné spracovanie inscenácie Rachel od Hviezdoslava. Zdroj: TS Nora Krchňáková, NK Factory.

Peter Sýkora

TVORIVÉ DIELNE PRINIESLI DANTEHO BOŽSKÚ KOMÉDIU

Skúška tvorivej dielne.

Foto: Peter Sýkora

Božskú komédiu, ktorú pred 700 rokmi napísal Dante Alighieri si vybral pre svoju prácu lektor tvorivej dielne Kamil Žiška: „Dante to písal skoro 10 rokov, my máme na prípravu krátko predstavenia tri dni. Snažíme sa spracovať zlomok tohto diela. Účastníci triedy tvoria kreatívny tím, s ktorým sme hľadali spôsoby, ako môžeme tento zlomok opusu javiskovo

realizovať. Vyskúšali si písanie scenárov, réžiu a dozvedeli sa viaceré informácie o funkciách divadla.“ Lektorsky v tvorivej dielni pracoval aj Peter Janků. Spoločne sa im podarilo pripraviť zaujímavé predstavenie, ale hlavne priniesť účastníkom dielne nové informácie, ktoré im pomôžu v ich ďalšej tvorbe.

„Bežný človek sa nerozhodne vybrať si Danteho. Je zaujímavé ponárať sa do tých významov, o čom to je, čo sa tým dá v dnešnej dobe povedať a čím to ostáva aktuálne a relevantné pre divákov dnes,“ hodnotil Martin Bašista.

„Takúto príležitosť inde nemáme. Je to prierez tých najdôležitejších činností v divadle. Od dramaturgie, cez réžiu, scénografiu, herecký výkon,“ pochvalovala Darina Štellerová.

„Ja divadlo milujem. To sú emócie a je to úžasné, tie príbehy... Nesedíte doma, nemíňajte svoj čas na telefónoch, podte robiť niečo, čo má väčší zmysel,“ pozvala do divadla svojich rovestníkov mladá herečka Ema Bašistová.

Jana Sýkorová

VÝSLEDKY PRÁCE TVORIVEJ DIELNE „TIEŇOVÝM FESTIVALOM“

Tvorivé dielne boli od prvého ročníka festivalu jeho súčasťou. Niekedy sa v nich stretli zväčša začínajúci divadelníci, inokedy skúsení režiséri, dramaturgovia, herečky a herci z ochotníckych súborov. Krátke vystúpenia, ktoré s nimi lektori, ako napr. Michal Babiak, Belo Felix, Elena Bakošová a mnohí ďalší pripravili, boli divácky veľmi zaujímavé. Prezentáciu výsledkov prác tvorivých vtedy nazvali „Tieňovým festivalom“. Podobnú úroveň dosiala aj tvorivá divadelná dielňa na tohtoročnom festivale.

Divadelné dielne na festivale Gorazdov Močenok v roku 2024 sa zaoberali veľkým dielom stredovekej literatúry Božskou komédiou. Lektor dielni divadelný režisér Kamil Žiška sa rozhodol na danú tému počas troch dní vytvoriť autorskú inscenáciu. Cieľom dielni bolo vytvoriť podmienky a atmosféru pre štandardný divadelný proces. Snahou trojdňového stretnutia bolo začleniť každého člena tímu do aktívneho tvorivého procesu.

Vystúpenie tvorivej dielne.

Foto: Michal Lašut

Keďže frekventanti boli rozličných vekových kategórií i skúseností a medzi nimi bola veľká veková disproporcia, zo začiatku sa javilo problematickým vytvoriť pre každého rovnaké motivácie pre tvorbu. Opäť sa však ukázalo, že divadelná práca akoby neutralizuje vek a samotná dynamika tvorby pomáha docieľiť synergiu všetkých členov divadelného súboru. Postupne sa každý vyjadroval k danej téme, i keď sporadicky, ale lektor vždy vybral a pomenoval kreatívne impulzy. V prvej fáze vznikol divadelný scenár, ktorý v súčasnom jazyku a v kabaretnom žánri približoval vzdialené historické dielo. V tejto fáze vstúpil do divadelného procesu scénograf Peter Janků, ktorý krátkou odbornou explikáciou, v ktorej sa venoval divadelnému priestoru a akými možnosťami disponuje, vysvetlil vizuálny koncept nášho projektu - išlo o niekoľko balov čistého papiera. Idea vznikla z myšlienky “o nepopísanom papieri” a “nenapísanej knihe”. Neskôr sme tému bieleho papiera rozvíjali s frekventantmi ďalej a prinášali ďalšie nápady. Púť peklom, očistcom a nebom sme z časových možností zredukovali a vybrali sme len pár akoby uvádzacích veršov z originálu a ostatné sme doplnili naším fiktívnym príbehom pútnika po akejsi alegorickej dialnici. Lektor scénickú realizáciu dopĺňal hrou na klavíri a či už hudobnou atmosférou alebo rytmickými prvkami motivoval a dotváral hru hercov. Pri všetkých peripetiách hľadania a stúpajúcej či klesajúcej angažovanosti frekventantov môžeme konštatovať, že sa podarilo vytvoriť atmosféru, ktorá je nevyhnutná pre vznik autorského divadla. Zdá sa, že každý z členov skupiny mal svoj vlastný a osobný podiel na konečnom scénickom výstupe. A to bolo cieľom. Z odstupe času sa zdá, že do budúcnosti treba divadelné dielne tematicky ešte viac vyhraničiť ani nie tak na nejaké literárne témy a druhy, ale skôr na konkrétne divadelné a praktické problémy ako je: divadelná téma, pamäť, hľadanie tém pre divadelný súbor, konkrétne herecké metódy, dramaturgia, javiskový pohyb, kreativita, práca so súborom etc.

Článok vychádza z hodnotiacej správy lektora Kamila Žišku

Peter Sýkora

Duchovný program a sprievodné podujatia festivalu

Otec BENJAMÍN KOSNÁČ POVZBUDIL VERIACICH V MOČENKU

Prvým podujatím 32. ročníka celonárodného festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok bola sv. omša v Kostole sv. Klimenta v Močenku 21. júla 2024. Spoločne s návštevníkmi festivalu ju slávil otec Benjamín Kosnáč, ktorý svojím energickým prejavom a vtipnými príbehmi potešil prítomných veriacich. Svätá liturgia, ktorá sa konala za účasti približne 300 veriacich, sa niesla v duchu spoločného zdieľania viery a radosti z Božieho slova.

Kázeň s humorom

Otec Benjamín začal svoju kázeň veselým privítaním a krátkym cvičením: „Ale, ale, aleluja,“ povedal, pričom vyzval veriacich, aby ho nasledovali. Tento žartovný úvod zaujal a rozveselil celé zhromaždenie, čím nastavil pozitívny tón pre celé stretnutie.

Podakovanie a osobné spomienky

Vo svojej kázni poďakoval pánovi dekanovi Petrovi za pozvanie a zaspomínal si na svoje korene v Bratislave a Trnave. „Narodil som sa v Bratislave, ale moje korene sú pri Trnave, v Cíferi,“ povedal otec Benjamín, čím poukázal na svoje spojenie s regiónom.

Misia v Amerike a globálne poslanie

Otec Benjamín zdieľal aj svoje skúsenosti z pôsobenia vo svete a zvlášť v americkom Detroit. „V Detroiti som pôsobil 20 rokov a po návrate na Slovensko sa starám aj o anglicky hovoriacu komunitu v Bratislave,“ vysvetlil. Podielil sa aj o svoje zážitky z misijnej práce, čo pridalo jeho kázni osobitý medzinárodný rozmer v spojení so svätým Gorazdom a Cyrilom a Metodom, ako vierozvestcami.

Otec Benjamín povzbudil návštevníkov festivalu.

Foto: Peter Sýkora

Pri odchode s kostola otec Benjamín pozdravil veriacich.

Foto: Peter Sýkora

Posolstvo Božieho slova

Jadro kázne sa sústredilo na posolstvo proroka Jeremiáša a na úlohu pastierov v Božom pláne. „Jeremiáš žil v období babylonského zajatia, ktoré bolo druhým najsmutnejším obdobím v dejinách Izraela,“ povedal otec Benjamín. Zdôraznil, že napriek ťažkostiam, ktoré Izraeliti prežívali, Boh im stále poskytoval nádej a prísľub návratu.

Jednota a láska v Kristovi

Otec Benjamín tiež pripomenul význam Ježišovej obety a jeho úlohu ako Dobrého pastiera, ktorý nás všetkých zjednocuje.

„Ježiš zbúral múr rozdelenia,“ povedal. „On zomrel za nás všetkých, aby sme počúvali hlas Dobrého pastiera a boli novými ľuďmi.“

Záver s úsmevom

Na záver otvárajacej festivalovej svätej omše sa otec Benjamín podelil o vtip, ktorý vyvolal smiech medzi veriacimi. „Nech je táto svätá omša radostným momentom, kde načerpáme sily,“ dodal s úsmevom.

Počas sv. omše spieval Zbor pri Farskom kostole sv. Klimenta v Močenku.

Foto: Peter Sýkora

Svojím priateľským a otvoreným prístupom otec Benjamín Kosnáč dokázal nielen pozvudiť prítomných veriacich, ale aj priblížiť Božie slovo jednoduchým a zrozumiteľným spôsobom. Jeho kázeň bola príkladom toho, ako sa dá spojiť hlboká duchovná reflexia s ľudskosťou a humorom.

Jozef Šuvada

MUŽSKÁ DUCHOVNÁ OBNOVA S OTCOM BENJAMÍNOM KOSNÁČOM: SVEDECTVÁ A INŠPIRÁCIE Z 22. JÚLA 2024

Močenok, 22. júla 2024 – V pondelok sa vo farskom kostole konala duchovná obnova zameraná na mužské svedectvá, ktorú viedol otec Benjamín Kosnáč. Táto obnova, ktorá sa konala pod jeho vedením, sa sústredila na sedem významných mužských svätých, ktorých životy a učenia poskytujú cenné inšpirácie a lekcie pre dnešných veriacich.

Neveriaci Tomáš: Hľadanie viery cez pochybnosti

Duchovná obnova začala rozprávaním o svätom Tomášovi, známeho ako neveriaci Tomáš. Jeho príbeh pochybností a nielen jeho cesta k viere, ale aj jeho skúsenosť s osobným stretnutím s Ježišom Kristom, slúži ako povzbudenie pre všetkých, ktorí sa potýkajú s otázkami a nepochopením vo svojom duchovnom živote.

Pier Giorgio Frassati: Sociálne cítenie a starostlivosť o chudobných

Ďalším svätým, ktorému sa venovali, bol Pier Giorgio Frassati, ktorého život bol hlboko zakorený v sociálnej službe a pomoci chudobným. Otec Kosnáč zdôraznil, ako Frassatiho sociálne cítenie a jeho angažovanosť voči najzraniteľnejším členom spoločnosti poskytujú príklad, ako by mali veriaci rozvíjať svoje sociálne a filantropické cnosti.

Cyryl a Metod: Vzdelávanie a jazykové misie

Otec Benjamín sa tiež zamerl na Cyrila a Metoda, dvoch významných patrónov Európy, ktorí prispejú k rozvoju vzdelania a literatúry. Zdôraznil ich úsilie o vytvorenie písma a podporu vzdelávania v slovanských krajinách,

Duchovná obnova mužov zaujala.

Foto: Peter Sýkora

pričom osobitne vyzdvihol ich rozhodnutie používať reč ľudu ako prostriedok na šírenie viery, čo malo významný dopad na náboženský a kultúrny život v strednej Európe.

Louis Martin: Model manželstva a rodičovstva

Pokračovali sme rozprávaním o Louisovi Martinovi, otcovi svätej Terézie Ježiškovej. Jeho život ako manžela a otca bol vyzdvihovaný ako príklad dôstojného rodinného života. Martinova oddanosť rodine a jeho výchovný prístup mal významný vplyv na Teréziu Ježiškovú, ktorá vo svojej viere videla odraz božskej dobrotivosti.

Svätý Joachim: Príklad viery a štedrosti

Svätý Joachim, dedko pána Ježiša, bol ďalším svätým, ktorého život bol predmetom rozprávania. Napriek nedostatku historických záznamov o jeho živote, jeho príklad v oblasti viery a štedrosti, keď tretinu svojho zisku venoval na podporu chudobných a chrámu, poskytuje cenné lekcie o dôvere v Boha a o pomoci druhým.

Svätý Gorazd: Schopnosť prispôbiť sa a prekonať prekážky

Otec Kosnáč sa dotkol aj života svätého Gorazda, nástupcu svätého Metoda. Gorazdova schopnosť prispôbiť sa meniacim sa podmienkam a jeho ochota odísť do Poľska, keď sa situácia v jeho vlasti stala neúnosnou, ukazujú jeho odhodlanie pokračovať v šírení viery aj tvárou v tvár prekážkam.

Svätý Ignác z Loyoly: Metóda duchovného čítania

Na záver obnovy sa otec Kosnáč venoval svätému Ignácovi z Loyoly, ktorého metóda duchovného čítania a meditácie sa stala obľúbenou a efektívnou praxou. Ignácov prístup k hlbokjej introspekcii a vkladaniu sa do textu svätého písma ponúka cestu k lepšiemu pochopeniu a aplikácii Božieho slova v každodennom živote.

Záver

Duchovná obnova, ktorú viedol otec Benjamín Kosnáč, poskytla účastníkom bohatý duchovný zážitok a praktické inšpirácie zo života významných mužských svätých. Tieto lekcie a príklady sú neoceniteľné pre všetkých, ktorí sa snažia žiť svoj život v súlade s Božím plánom a byť svetlom pre druhých.

Jozef Šuvada

KAŽDÝ HRIEŠNIK MÁ SVOJU BUDÚCNOSŤ

V pondelok, 22. júla, sa v kostole v Močenku konala svätá omša, ktorú celebroidal otec Benjamín Kosnáč. Jeho kázanie sa zameriavalo na duchovné témy a aktuálne spoločenské otázky, pričom podčiarkovalo význam osobného vzťahu k Bohu a dôležitosť podpory mediálnych kanálov v dnešnom svete.

Otec Benjamín na začiatku kázne srdečne pozdravil všetkých prítomných, vrátane detí, mládeže, sestier a bratov, ako aj divákov pripojených cez miestnu televíziu a internet. Zvlášť poďakoval za zabezpečenie chladenia v kostole prostredníctvom ventilátorov, aby sa prítomní cítili komfortne počas horúceho počasia.

Príbeh z evanjelia a úvaha o láske

Kázeň pokračovala s príbehom z evanjelia, ktorý čítal pán kaplán. Príbeh o Márii Magdaléne a jej osobnom stretnutí s Kristom bol

použitý ako základ pre zamyslenie o nájdení lásky a osobnej spásy. „Naša som, koho moja duša miluje,“ zaznelo v prvom čítaní z Piesne piesní. Kazateľ povzbudil veriacich, aby sa zamysleli nad tým, či už našli túto lásku a ďakovali Pánu Bohu za ňu. Tým, ktorí ešte hľadajú, odporučil vložiť svoje túžby do modlitby s prosbou, aby našli toho, koho ich duša bude milovať.

Sv. omša 22. júla

Foto: Peter Sýkora

Láska a budúcnosť každého človeka

Ďalej sa celebrant zaoberal témou minulosti a budúcnosti v kontexte Božej milosti. Pripomenul, že aj keď každý svätec mal svoju minulosť, každý hriešnik má pred sebou budúcnosť. „Pred Bohom nie sme definovaní podľa toho, aké hriechy sme spáchali, ale tým, že sme Jeho milovaní synovia a dcéry,“ uviedol kazateľ. Tento pohľad na odpustenie a obnovu ponúkol povzbudenie pre tých, ktorí sa možno cítili zatičení svojou minulosťou.

Dôležitosť médií a streamovacích služieb

Prepojil aj duchovné poslanstvo s moderným svetom médií. V mene katolíckej televízie Lux poďakoval všetkým za ich podporu. Spomenul novú streamovaciu službu Cinelux, ktorá umožňuje prístup k hodnotným filmom a programom kedykoľvek. Tento krok hodnotil ako spôsob, ako môže televízia prispieť k šíreniu viery a duchovného obsahu.

Duchovné prebudenie v USA

Otec Kosnáč sa tiež dotkol témy „duchovného oživenia“, ktoré sa v posledných mesiacoch prejavuje v USA pod anglickým názvom „eucharistic revival“. Popísal jedinečný fenomén eucharistickej púte v USA, kde boli vytvorené štyri trasy vedúce do Indianapolisu, symbolizujúce kríž s Ježišom Kristom v jeho srdci. Tento symbol a aktivita mali za cieľ prehĺbiť

duchovnú skúsenosť veriacich a posilniť ich vzťah s Kristom.

Záver a výzva

Na záver kázne otec Benjamín vyjadril vďaku všetkým prítomným a povzbudil ich, aby sa aj naďalej zapájali do duchovného života a pokračovali v prijímaní Krista na Jeho pamiatku. Zdôraznil, že dôležitá je nie len fyzická účasť na liturgických slávnostiach, ale aj osobný, duchovný vzťah s Bohom.

Jozef Šuvada

Spieval spevácky zbor zo Šale. Foto: Peter Sýkora

POKOJ SA ZAČÍNA S ÚSMEVOM

V stredu 23. júla 2024 sa vo farskom kostole konala duchovná obnova zameraná pre ženy. Otec Benjamín Kosnáč nám porozprával o siedmych sväticiach z mesiaca júl, o skúsenostiach z jeho života, či života iných veriacich, ktoré nás môžu obohatiť.

Sv. Mária Gorreti, ktorá sa snažila ochrániť svoje panenstvo pred chlapcom zo susedstva a bola ním dobitá smrťou. Počas jeho pobytu vo väzení sa mu Mária zjavila v sne a povedala, že mu napriek tomu odpúšťa. Chce, aby sa aj on dostal do neba. Otec Benjamín poukázal na to, čo dokáže úprimná viera v Ježiša Krista a odpustenie.

Duchovná obnova pre ženy

Foto: Peter Sýkora

musíme odpúšťať svojim deťom tak, ako aj Boh odpúšťa nám.

Sv. Anna, Ježišova babička, je príkladom oddanej viery a štedrosti voči druhým. Keďže s manželom sv. Joachimom dve tretiny svojho majetku darovala jeruzalemskému chrámu a chudobným.

Sv. Brigita Švédka po smrti svojho manžela založila rehoľné spoločenstvo a stala sa mystičkou. Pomocou meditácie a modlitieb sa spájala s Bohom a získavala myšlienky o utrpení Ježiša Krista, ktoré potom zapisovala do kníh.

Blahoslavená Zdenka Schelingová pracovala ako rádiologička v bratislavskej nemocnici a v sociálnych zariadeniach. Napriek pracovnej vyťaženej si našla čas na každodenné skoré ranné omše. Zdenka ostala verná Bohu aj počas jej pobytu vo väzení a stála si za tým:

„Či ma Boh zachráni to neviem, ale viem že ma miluje a ja sa ho budem držať.“

Sv. Marta, patrónka žien v domácnosti, a jej stretnutie s Ježišom. Učí nás, že veľa vieme pre druhých urobiť, ale to najväčšie, čo vieme človeku darovať, je svoj čas.

Otec Benjamín spomínal na skúsenosti veriacimi počas jeho kňazskej funkcie a o **Márii Magdaléne**, apoštolky apoštolov, v dnešnej dobe. Hovoril o žene, ktorá priviedla svojich partnerov k Bohu a napriek rozchodu ostali vo viere.

Vdp. Kosnáč sa s nami podelil aj o rôzne inšpiratívne príbehy z jeho života, ktoré môžeme aplikovať aj na ten náš.

Medzi najväčšie patrili slová **matky Terezy**: „Pokoje sa začína s úsmevom“.

Jana Sýkorová

NÁVRAT KU KOREŇOM: DUCHOVNÁ OBNOVA V MOČENKU

Farský kostol sv. Klimenta v Močenku sa 23. júla 2024 stal miestom duchovnej obnovy, ktorú viedol otec Benjamín Kosnáč. Jeho slová rezonovali nielen v srdciach prítomných veriacich, ale aj v tých, ktorí sledovali prenos cez Močenskú obecnú televíziu a internet.

Prinášanie obetných darov

Foto: Peter Sýkora

Úvodné slová plné vďaky a povzbudení

Otec Benjamín začal svoju tretiu festivalovú homíliu srdečným pozdravom a vďakou za krásne privítanie. „Keď prichádzame ako kňazi hosťovať do farností, nikdy úplne nevieme, či to nebude len o tom, že nám dajú nejaký chlebiček pred farou, že sa najeme a potom odídeme. Naozaj ďakujem ti, otec Peter, za krásne privítanie nielen pre mňa ako kňaza, ale aj pre ostatných, ktorí prídu,“ povedal.

Ventilátory ako symbol starostlivosti

V týchto horúcich dňoch sa aj v kostole hodí trochu osvieženia. Otec Kosnáč s humorom spomenul, ako ventilátory, ktoré pribudli v kostole, symbolizujú starostlivosť a záujem o pohodlie veriacich. „Naozaj, veľká vďaka, otec Peter,“ dodal.

CineLux: Katolícky Netflix pre modernú dobu

V rámci svojho príhovoru upozornil náš inšpiratívny kazateľ na novú streamovaciu službu CineLux, ktorú televízia Lux spustila od Vianoc. „Je to akýsi katolícky Netflix alebo katolícke Voyo. Keď sa zaregistrujete alebo prihlásite do klubu priateľov televízie Lux, všetko, čo je v tejto streamovacej službe k dispozícii, máte vo svojich rukách a domácnostiach,“ vysvetlil. Zvlášť zdôraznil hodnotné filmy, ktoré sú tam dostupné, a povzbudil veriacich, aby si pozreli sériu The Chosen o Ježišovi a jeho učeníkoch. „Ak si pozriete 4 sezóny a poviete, že to bolo márnenie času, dám vám 100 eur,“ povedal s úsmevom.

Svedectvo Zacharyho Kinga: Cesta od temnoty k svetlu

Jedným z najfascinujúcejších momentov homílie bolo rozprávanie o Zacharym Kingovi, bývalom satanistovi, ktorý našiel cestu k viere. „Ako tínedžer sa stal satanistom a dokonca vystúpil veľmi vysoko v satanistických kruhoch. Mal sa veľmi dobre, žil v blahobyte, ale zároveň začal zápasíť s depresiami,“ začal svoje rozprávanie otec Benjamín. Zacharyho obrátenie začalo, keď mu niekto dal zázračnú medailu. „Ako satanistický veľkňaz vedel rozpoznať, ktoré objekty sú posvätené. Keď tú medailu prijal do ruky, akoby sa ocitol pred Božou Matkou, Pannou Máriou, ktorá mu povedala:

„Aj ty si môj syn. Aj môj syn zomrel za teba. Never klamstvu.““

Tento zážitok ho priviedol k svätej spovedi, kde našiel odpustenie a duchovnú silu. „Ježišova krv na kríži je prítomná v každej svätej spovedi a svätej omši,“ zdôraznil otec Kosnáč.

Význam duchovnej obnovy a mini duchovných cvičení

V závere homílie otec Kosnáč vyzdvihol dôležitosť duchovnej obnovy a mini duchovných cvičení. „Keď sme katolíci dlho, niektoré veci sa nám môžu zdať samozrejmé. Preto je dobré, keď máme príležitosť na duchovnú obnovu,“ povedal. Zdôraznil, že aj malé kroky môžu viesť k veľkým zmenám a že je vždy lepšie urobiť niečo, ako nič.

Pokračovanie vo viere

Homília otca Kosnáča bola plná povzbudení a výziev. Jeho slová inšpirovali veriacich pokračovať vo svojej viere a hľadať nové spôsoby, ako sa priblížiť k Bohu. „Pokračujme v slávení svätej omše, kde Pán Ježiš hovorí: „Ja som zomrel za všetky hriechy, aj tvoje. Ja milujem každého, aj teba, osobne,“ uzavrel svoju homíliu otec Benjamín.

Jozef Šuvada

Počas sv. omše a záverečnej adorácie spieval Spevácky zbor Slnkom odetí z Cabaja-Čápora.

Foto: Peter Sýkora

Záverečná adorácia.

Foto: Peter Sýkora

PEŠIU PŮJ DO NITRY PREŠLO 52 PŮTNIKOV

Aj tento rok sa pŮtnici z Močenku zišli pred farským kostolom sv. Klimenta, kde odštartovali pešiu pŮj na Nitriansky hrad, aby tam priniesli festivalové posolstvo. S poŮzehnaním od dekana Petra Michalova zaal ůctyhodnŮy poeet 52 pŮtnikov svoju cestu. Kráčali z Močenku po obnovenej Cyrilo-metodskej ceste.

Medzi 52 pŮtnikami, ktorí absolvovali 19 km trasu od Kostola sv. Klimenta v Močenku na Nitriansky hrad, bol aj starosta obce Močenok Roman Urbánik a dekan dekanátu Močenok o. Peter Michalov.

Foto: Michal Lašut

Veľká časť trasy viedla pod korunami stromov.

Foto: Peter SŮkora

Štedré občeerstvenie

Počas putovania sa zástup niekoľkokrát zastavil, aby si odpočinul. Pri Bielom Kríži blízko Cabaja-Čápora čakalo pŮtnikov štedré občeerstvenie zložené z osviežujúcej vody a výborných pagáčov a koláčikov pripravených obyvateľmi tejto dediny. Uhasiť smäd bolo možné aj vo Fabiánovej doline a v pastoračnom centre na Klokočine zase na pŮtnikov čakali chutné bagety. Srdečná vďaka všetkým, ktorí nielen jedlom podporili toto podujatie!

Svätá omša na Nitrianskom hrade

Zakončením pŮte bola slávnostná svätá omša v Bazilike sv. Emeráma v Nitre, ktorŮ celebroid pomocnŮy biskup Mons. Peter Beňo. Od pŮtnikov prevzal festivalové posolstvo,

príhovoral sa im v kázni a spolu s našimi Močenskými kňazmi sprostredkoval darovanie toho najvznešenejšieho občerstvenia – eucharistického Krista.

Michal Rábek

PEŠIA PÚŤ SPOLIIJA MNOŽSTVO OBETAVÝCH ĽUDÍ

Pešiu púť dlhú 19 km prešiel aj starosta obce Močenok Roman Urbánika (vľavo) a skauti z Hornej Kráľovej.

Foto: Peter Sýkora

Cesta, ktorá spája obec Močenok a mesto Nitra cez Biskupský les, je neoddeliteľnou súčasťou miestnej histórie. Už od nepamäti po nej miestni obyvatelia putovali do Nitry na trhy a púte na Nitriansku kalváriu. S plynúcim časom však prestala byť využívaná a postupne zarástla burinou a náletovými drevinami, čím sa stala takmer neprístupnou.

Od roku 2007 však táto cesta opäť ožila vďaka peším pútnikom, ktorí počas festivalu Gorazdov Močenok začali touto trasou putovať z Močenku na Nitriansky hrad. Prinášali festivalové posolstvo otcovi biskupovi. Často sa však museli brodiť aj cez dvojmetrovú buriinu, no ich odhodlanie nevymizlo.

Pred štyrmi rokmi sa tejto cesty ujali dobrovoľníci, ktorí sa pustili do jej čistenia a úpravy. Ich usilovná práca priniesla svoje ovocie – dnes je cesta opäť priechodná nielen pre peších turistov, ale aj pre cykloturistov. Veľká časť tejto trasy vedie pod stromami, čo poskytuje návštevníkom príjemný tieň a ochranu pred slnkom, vetrom aj dažďom.

Občerstvenie pri Bielom kríži, ktoré zabezpečili veriaci z obce Cabaj-Čápor. Foto: Peter Sýkora

V roku 2023 túto púť prešiel aj močenský rodák Mons. František Rábek, ordinár OS a OZ SR. Spomínal, že naposledy túto trasu prešiel, keď mal 12 rokov, spolu so svojím otcom

Pri Bielom kríži dekana Dekanátu Močenok o. Petra Michalova (vľavo) a ďalších pútnikov vítal Anton Kochan (v strede).
Foto: Peter Sýkora

a bratmi, keď išli na púť na Nitriansku kalváriu. Podľa jeho slov je veľmi pravdepodobné, že touto cestou chodil aj sv. Gorazd. Aj vďaka tomu otec biskup pred rokom na tejto trase požehnal Náučný chodník sv. Gorazda.

Tohtoročná púť sa uskutočnila vďaka mnohým obetavým ľuďom.

Radoslav Packa, Martin Sýkora a mnohí ďalší dobrovoľníci sa celý rok starajú o údržbu a čistenie trasy. Zabezpečiť finančné prostriedky pomáha Juraj Lenický, Vojtech Suchý... Časť trasy, ktorá je prístupná pre väč-

Občerstvenie pri Fabianovej doline zabezpečil Anton Ďurech (tretí sprava) so svojou rodinou a priateľmi.
Foto: Peter Sýkora

šiu techniku, pred púťou vykosila Obec Močenok, ktorá zabezpečila aj časť občerstvenia počas púte.

S občerstvením pomohol aj Anton Kochan a ďalší veriaci z Cabaja-Čápora, ktorí pohostili pútnikov pri Bielom kríži, Anton Ďurech so svojou rodinou a priateľmi zase na Fabianovej doline. V pastoračnom centre pri Kostole sv. Gorazda v Nitre – Klokočine sa zase o pútnikov postarala zástupkyňa riaditeľa Cirkevného centra voľného času Svetlana

Pohostenie pri Kostole sv. Gorazda v Nitre pomohol zabezpečiť Vojtech Suchý.
Foto: Peter Sýkora

Suchá s manželom Vojtom a zamestnancami CCVČ. Na Nitrianskom hrade, po sv. omši zase agapé zabezpečili rehoľné sestry z biskupského úradu.

Tým všetkým patrí veľké poďakovanie.

Uzdravená Katka Horváthová (vpravo) sa poďakovala pútnikom za modlitby. Foto: Peter Sýkora

Najkrajšie poďakovanie pútnikom vyjadrila Katka Horváthová, ktorá je bývalou členkou divadelného súboru Gorazd. V júli roku 2020 sa pútnici modlili za jej uzdravenie, pretože jej pred niekoľkými mesiacmi zistili vážne ochorenie. V roku 2024 už prešla spolu s pútnikmi celú 19 km dlhú trasu peši úplne zdravá.

Katka je lekárkou a v stredu 26.7. 2024 pracovala dopoludnia v ordinácii v Bratislave. Potom sa hneď ponáhľala do Močenku, aby stihla o 14.30 začiatok pešej púte. Pri kríži, neďaleko Párovských Hájov, pri ktorom sa za ňu pútnici v roku 2020 modlili, sa im úprimne poďakovala:

„V lete 2020 mi zistili onkologické ochorenie. Podstupovala som liečbu lymfómu a pre oslabenie imunity som sa nemohla stretávať s ľuďmi. Keď som sa dozvedela, že sa za mňa priatelia na púti modlili a bola za mňa obetovaná sv. omša veľmi ma to dojalo. Vlialo mi to veľkú psychickú silu. Cítila som, že na boj s chorobou nie som sama, akoby moji priatelia niesli kríž choroby spolu so mnou. Z choroby som sa veľmi dobre dostala. Ďakujem za obetu námahy púte a modlitby, ktoré Pán prijal a vyslyšal.“

Peter Sýkora

FESTIVALOVÁ SV. OMŠA V KATEDRÁLE SV. EMERÁMA V NITRE NA HRADE: PUTOVANIE ZA JEŽIŠOM A KOREŇMI

Festivalové poslanstvo otcovi biskupovi odovzdali starosta obce Močenok Roman Urbánik a riaditeľ festivalu Jozef Šuvada. Foto: Michal Lašut

Biskupské sídlo, Hrad Nitra – Katedrála sv. Emeráma: Vo festivalovej atmosfére, kde duchovno spája umenie a komunitu, po príchode mnohých pútnikov, ktorí putovali pešo z Močenku do Nitry celeburoval otec biskup Beňo pútnickú svätú omšu. Pozval pútnikov khlbokému zamysleniu nad Božím slovom a jeho významom v každodennom živote. Jeho homília rezonovala v srdciach účastníkov, ktorí prišli počúvať a nachádzať inšpiráciu v biblickom príbehu a jeho paralele, ktorý sme čítali v evanjeliu.

V úryvku Matúšovho evanjelia na dnešný deň sme počuli to, čo sa často

opakuje, ako zástupy vyhľadávali Ježiša. Dnes bolo povedané, že zhromaždil sa okolo neho veľký zástup. Ktovie z akej vzdialenosti vtedy ľudia sa vedeli zísť k Ježišovi, nebolo to len zaiste z blízkeho okolia Kafarnauma, keď vtedy býval u apoštola Petra. Zaiste prišli aj s tými deťmi lebo v tej dobe sa o ňom do počuli široko-ďaleko. Možno aj z veľkej vzdialenosti. Otec biskup vyzdvihol, že aj festivaloví pútnici prišli z diaľky sem do biskupskej katedrály, aby mohli byť v dnešný večer pri Ježišovi., aby ho dnes mohli počúvať, ako ho kedysi počúvali zástupy. Budme teda otvorení k tomu, „k čomu nás chce Ježiš dnes pozvať a povzbudiť“

V homílii biskup Beňo priblížil evanjeliový príbeh Rozsievачa, ktorý je metaforou pre príjem a šírenie Božieho slova. Podčiarkol, že ako Rozsievач, ktorým je samotný Ježiš, sú aj veriaci, teda my, povolani nielen prijímať Slovo s otvoreným srdcom, ale aj ho šíriť ďalej s láskou a odhodlaním.

„Niekedy sme skeptickí, počujeme kázne a myšlienky ale necháme ich odznieť bez hlbšieho zasiahnutia do našich životov,“ povedal celebrant, poukazujúc na potrebu hlbšieho zapojenia do poslania, ktoré nám bolo zverené.

Festival Gorazdov Močenok tak v duchu svätého Gorazda spája nielen umenie divadla, ale aj poslanstvo viery, ktoré transcendentálne prepája rôzne generácie a kultúry. V rámci festivalu sa účastníci nielen vzdelávajú, ale sú vyzývaní aj k zamysleniu sa nad vlastnými životmi a nad tým, ako môžu prispieť k lepšiemu svetu. Otec Biskup zvlášť zdôraznil úlohu rodiny a komunity v prenášaní viery: „Nie slovami, ale našim príkladom, našou životnou cestou ukazujeme krásu života s Bohom.“

Tento festival je aj pripomenutím toho, že každý človek, bez ohľadu na svoje povolanie či vek, môže byť nástrojom dobra a svetla v každodennej realite, kde sa stretávame s rôznymi výzvami. Homília otca biskupa poskytla účastníkom nielen duchovnú potravu, ale aj motiváciu k aktívnej účasti na šírení dobra a lásky v každodennom živote. Festival Gorazdov Močenok tak ostáva dôležitým míľnikom v kalendári nielen pre milovníkov divadla, ale pre všetkých, ktorí hľadajú hlbšie poslanstvo a spoločenstvo.

Jozef Šuvada

NÁUČNÝ CHODNÍK SV. GORAZDA JE SÚČASŤOU TRASY EURÓPSKEJ KULTÚRNEJ CESTY SV. CYRILA A METODA

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Význam festivalu a ďalších podujatí, ktoré prispievajú k šíreniu úcty k sv. Gorazdovi, ktorý je pokračovateľom misie sv. Cyrila a Metoda potvrdila národná koordinátorka Európskej kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metoda pre Slovensko, Tereza Zaujecová:

„Močenok je jednou z významných lokalít, v ktorej priame pôsobenie sv. Gorazda cítiť až dodnes. Svedčia o tom viaceré podujatia, ktoré sa tu uskutočňujú. Púte, cyklopúte, festival... Videla som predstavenie Rómeo a Júlia po slávnostnom otvorení. Myslím, že toto predstavenie nastavilo latku veľmi vysoko.“

Slávnostného otvorenia festivalu sa zúčastnila aj národná koordinátorka EKSCM Tereza Zaujecová.

Foto: Michal Lašut

O festivale Gorazdov Močenok vedia už aj v Bulharsku.

„Valné zhromaždenie Európskej kultúrnej cesty svätých Cyrila a Metoda sa tento rok konalo v bulharskej Sofii. Súčasťou bola aj výstava, v ktorej boli fotografie a popis o festivale Gorazdov Močenok,“ uviedla Tereza Zaujecová.

Obec je od roku 2015 členom EKSCM, ktorá v apríli 2021 získala certifikát Kultúrna cesta Rady Európy.

Súčasťou trasy EKSCM je aj Náučný chodník sv. Gorazda.

Peter Sýkora

FESTIVAL OTVORIL OTEC BISKUP FRANTIŠEK RÁBEK

XXXII. ročník celonárodného festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok slávnostne otvoril Mons. František Rábek ordinár OS a OZ SR, ktorý venoval svoju pozornosť každému ročníku festivalu: „Každý rok je svojím spôsobom iný a osobne s určitým nápäťím očakávam ako bude obsadený nový a nový rok. Aké to budú hry? Z kadiaľ prídu? S akou tematikou? Ako to zvládnem? A toto je na tom potešiteľné, že je snaha doslova rozvíjať aj tú obsahovú a kvalitatívnu festivalu. Toto si myslím, že je to pozitívne a znakom životaschopnosti tých tvorcov a vôbec všetkých, ktorí sa okolo toho, ako sa vraví, „točia.“

Hostí v kultúrnom dome privítal starosta obce Močenok PaedDr. Roman Urbánik.

Michal Rábek

Otec biskup František Rábek pri otvorení festivalu.

Foto: Michal Lašut

Slávnostné otvorenie festivalu sa uskutočnilo v kultúrnom dome v Močenku.

Foto: Michal Lašut

FILATELISTI PRIPOMENULI POŽEHNANIE KAPLNKY SV. GORAZDA

Predseda Klubu filatelistov v Močenku 52-46 Jozef Kútny, pri uvedení príležitostnej poštovej pečiatky pri príležitosti 30. výročia požehnanja Kaplnky sv. Gorazda v Gorazdove, ktoré sa uskutočnilo pred slávnostným otvorením festivalu vo vestibule kultúrneho domu.

Foto: Michal Lašut

Návštevníci festivalu mali záujem o príležitostný lístok a príležitostnú pečiatku.

Foto: Michal Lašut

DUCHOVNÉ POSOLSTVO OŽIVUJE KULTÚRNE DEDIČSTVO

Vo štvrtok, 25. júla, Festival kresťanského divadla Gorazdov Močenok 2024, ktorý sa koná každoročne na počesť svätého Gorazda, otvoril svoju súťažnú časť. Slávnostnú omšu, na ktorú pripadol sviatok svätého Jakuba, celebroid otec Juraj Drobny, známy pastoračiou v kresťanských masmédiách viac ako 30 rokov a tiež otec gospelového festivalu Verím Pane. Vo svojej homílii spojil svätého Jakuba, cyrilometodské a gorazdovské duchovné dedičstvo a modernú kultúru so smerovaním našej spoločnosti. Otec Juraj, ktorý po dlhých rokoch opäť slúžil omšu pri oltári kostola v Močenku vyjadril radosť z možnosti slávenia svätej omše v srdci festivalu, ktorý každoročne prepája kresťanské tradície s moderným umením, a vo svojej homílii položil dôraz na prepojenie svätosti a kultúrneho dedičstva v dnešnom svete.

Sv. omšu celebroid otec Juraj Drobny (vstrede). Foto: Michal Lašut

a poslanstvo pre divákov. Tento moment použil ako metaforu pre súčasné umenie a kultúru, ktoré môžu byť síce esteticky, technicky a formálne „dokonalé“, ale často im chýba hlbší zmysel a neraz i vodca, za ktorého by sa divák mohol postaviť, ak nie sú tieto diela zakorenené v hodnotách, ktoré by mali ľudí spájať a inšpirovať k lepšiemu.

Homília sa niesla v duchu pripomínania si významných postáv ako svätí Cyril a Metod a Gorazd, ktorí sú známi svojím nezmazateľným vkladom do kultúry a vzdelávania v Európe. Otec Drobny vyzdvihol ich dedičstvo a význam pre dnešnú spoločnosť: „Poznáme ich poslanstvo lásky a nádeje, ale ideme ešte hlbšie, keď si uvedomíme, akú silu má ich odkaz pre našu spoločnosť aj po stáročiach.“ Pozval prítomných, aby návštevou miest ako Ochrid v Severnom Macedónsku, kde sa cyrilometodská tradícia stále udržiava, prehľadli svoje pochopenie a spojenie s týmto dedičstvom.

V závere svojho príhovoru otec Drobny poukázal na to, ako dôležité je, aby každý z nás žil podľa evanjelia a bol skutočným svedkom kresťanských hodnôt: „Mali by sme byť zrkadlom pre Krista v každom človeku, ktorého stretneme.“ Použil príklady z bežného života a výzvy, ktorým čelí moderný veriaci, aby zdôraznil, ako každodenné rozhodnutia a interakcie formujú náš duchovný život. Homília sa dotkla aj súčasných sociálnych otázok

V atmosfére nabitom očakávaním a duchovnou hĺbkou otec Drobny poukázal na spojenie medzi kultúrnym dedičstvom a duchovnými hodnotami. „Práve v súčasnosti, keď sa zdá, že máme dokonalé umelecké a hudobné diela, by sme nemali zabúdať na poslanstvo, ktoré prinášajú,“ uviedol otec Drobny. Použil príklad filmovej adaptácie „Duna“, kde dokonalosť formy neznamenala jasné morálne vodítko

Počas sv. omše spieval Ženský spevácky zbor Cantica, Močenok.

Foto: Michal Lašut

a vyzývala k aktívnej láske a prijímaniu ľudí aj napriek ich nedokonalostiam, čím poukázal na často prehliadanú, ale zásadnú časť evanjelia: prijatie a láska k blížnemu. „Nie je na nás, aby sme súdili, kto je hodný a kto nie. Ježiš nás učí milovať bez podmienok,“ zdôraznil kazateľ, pripomínajúc zodpovednosť veriacich žiť podľa evanjelických princípov v každodennom živote.

Tento duchovný príhovor na festivalovom stretnutí Gorazdov Močenok 2024 oživil dôležitú diskusiu o úlohe kresťanských hodnôt v súčasnom umení a kultúre, zdôrazňujúc potrebu hlbšieho zapojenia a reflexie nad poslanstvom, ktoré umenie a kultúra prinášajú do našich životov. V tejto téme budeme pokračovať aj zajtrajšou besedou s o. biskupom Mons. Františkom Rábekom a ďalšími významnými hosťami práve na túto tému.

Jozef Šuvada

HISTORICKÉ PREPOJENIE MEDZI VDP. DROBNÝM A FESTIVALOM GM

Aké je Vaše spojenie s TV LUX?

Moje spojenie s TV LUX je jednoduché – v roku 1993, keď som sa vrátil zo stáže sme s kamarátmi založili občianske združenie LUX Communication a v roku 2008 sme spolu založili televíziu.

V úvode sv. omše ste spomínali, že medzi Vami a festivalom Gorazdov Močenok je isté historické prepojenie. Mohli by ste nám túto históriu priblížiť?

Festival Gorazdov Močenok a festival 'Verím Pane' sa v istom zmysle dobiehali. Niekedy sa prekryli, niekedy nie, ale najčastejšie sme chodili z festivalu na festival. Samotné to kľúčové spojenie je cez Jozefa Šuvadu, ktorý bol nielen organizátorom Gorazdovho Močenku, ale aj organizátorom festivalu 'Verím Pane'. Zúčastňovali sme sa tu na tvorivých dielňach, aj na predstaveniach. A keď už existovala TV LUX, tak sme sem chodili natáčať aj nejaké tie reportáže.

Ako vznikol nápad vytvoriť streamovaciu službu cineLUX?

cineLUX je prirodzeným vývojom našej televízie, pretože dnešný človek si už nesadne k televízii vtedy keď niečo ide, ale vtedy keď má na to čas. Ponúknuť ľuďom vidieť filmy a naše dokumentárne programy vtedy, keď ich môžu vidieť a nie len vtedy keď ich práve vysielame sa dnes bez streamovacej služby nedá. Je to teda nutnosť.

Vedeli by ste odporučiť, čo sa na tejto službe oplatí pozrieť?

Oplatí sa tam pozrieť veľa vecí. Ja mám najradšej film, ktorý by som však asi ako prvý neodporučil – Cesta. Je to film o putovaní do Santiago de Compostela. Je to krásny príbeh otca a syna, ktorí spolu zle vychádzajú. Film režíroval Emilio Estevez, ktorý si vo filme záro-

veň zahrál rolu syna. Do role otca obsadil svojho biologického otca, s ktorým tiež nemal dobrý vzťah. Lokácie vo filme sú autentické - Emilio Estevez sa snažil nestavať kulisy, ale dal si záležať na tom, aby tá cesta bola naozaj tou cestou, ktorá vedie skrz hory vo Francúzsku do Španielska. Týmto je ten film jedinečný.

Michal Rábek

DIVADLO V KONTEXTE KREŠŤANSKEJ KULTÚRY: ROZHOVOR A REFLEXIA

V piatkový podvečer sa v komornej atmosfére uskutočnila diskusia na tému „Divadlo v kontexte kresťanskej kultúry.“ Tento večer bol venovaný hlbšiemu zamysleniu nad súčasným stavom a budúcnosťou kresťanského divadla na Slovensku, pričom sa reflektovala duchovná stránka tohto fenoménu. Na úvod podvečerných reflexií sme privítali významných hostí, medzi ktorými boli režiséri Mrg. Art. Peter Janků, Mgr. Art. Kamil Žiška, otec biskup Mons. František Rábek, hlavný dramaturg festivalu, manažér divadla a režisér Mrg. Art. Peter Weinciller, Ing. Arch. Stanislav Babčan, a Mgr. Peter Sýkora s Ing. Jozefom Šuvadom, ako zakladatelia a organizátori Festivalu Gorazdov Močenok. Ich úvahy a diskusia poskytli hlboký pohľad na stav a budúcnosť kresťanského divadla na Slovensku.

Otec biskup František Rábek, predseda občianskeho združenia KREDIV Jozef Šuvada a architekt Stanislav Babčan.

Foto: Michal Lašut

Úvodné slovo na začiatok diskusie

Moderátor podvečernej diskusie Peter Janků otvoril diskusiu s myšlienkou, že divadlo v kresťanskej kultúre nie je len reflexiou inscenácií, ale hlbším zamyslením nad tým, čo toto divadlo znamená. Zdôraznil, že festival Gorazdov Močenok už desiatky rokov verne podporuje tento fenomén a že duchovná stránka je neoddeliteľnou súčasťou jeho programu. Z diskusie sme vybrali niekoľko myšlienok, ktoré chceme zdieľať s čitateľmi, ktorí sa jej nemohli osobne zúčastniť. Veríme, že aj prostredníctvom krátkych úryvkov

si spolu s nami vychutnáte bohatstvo tohto stretnutia:

Peter Janků: Otec biskup, ako vnímate divadlo v kontexte kresťanskej kultúry v súčasnosti? Kde sa nachádza a ako by sme zhodnotili jeho stav?

Otec biskup František Rábek: „Nemám kompletný prehľad o divadle, ani o profesionálnom, ani o amatérskom. Môj kontakt s divadlom je obmedzený na občasné inscenácie, ako napríklad Ježiš z Montrealu. Avšak divadlo je jednou z foriem umenia, ktorá má svoju hodnotu a kresťan by mal svojím životom a umením sprostredkovať Božiu lásku a dobro.“

Diskusia pokračovala s ďalšími hosťami, ktorí prispeli svojimi skúsenosťami a názormi na stav kresťanskej kultúry a divadla na Slovensku.

Ochutnajte z hodnotnej reflexie našich vzácných diskutujúcich:

Peter Janků: „Divadlo v kresťanskej kultúre nie je len reflexiou inscenácií, ale hlbším zamyslením nad tým, čo toto divadlo znamená.“

Otec biskup František Rábek odpovedal pohotovo: „Divadlo má svoj význam a musí vyjadrovať kresťanské hodnoty.“ Ďalej vo svojom príspevku zdôraznil, že divadlo má potenciál sprostredkovať Božiu lásku a dobro, čo je kľúčové pre každého kresťanského umelca. Sloboda v umení je podľa otca biskupa Františka neoddeliteľne spojená so zodpovednosťou za dobro a pravdu. Jeho prístup zdôrazňuje, že umelci by mali využívať svoju slobodu na tvorbu diel, ktoré slúžia druhým a vyjadrujú pravdu.

Kamil Žiška v úvode odpovedal, že „Zatiaľ nerobím kompromisy“. Ďalej prispel k diskusii svojimi skúsenosťami z profesionálneho divadla, kde sa snaží prepájať duchovné a umelecké hodnoty. Hľadá témy s duchovným presahom, ktoré majú zmysel. Spiritualitu nachádzam aj v tzv. svetskej literatúre,“ povedal. Jeho prístup ukazuje, že aj v sekulárnom svete je možné vytvárať diela s hlbokým duchovným presahom, ktoré oslovujú široké spektrum divákov. Kamil Žiška zdôraznil, že pri výbere tém pre deti musí brať ohľad na ich vek a schopnosť porozumieť príbehu. Jeho cieľom je vždy nájsť témy s duchovným presahom, ktoré majú pre diváka zmysel, čím prispieva k duchovnému obohateniu publika.

Peter Janků: Peter Weinciller, ako vnímaš túto pozíciu? Máš dvojakú úlohu - si režisér s kresťanskými hodnotami a zároveň vedieš divadlo, ktoré musíš aj manažérsky zabezpečiť.

Peter Weinciller: „Hľadáme cesty. Uvedomujem si, že naša cesta je budovanie mostov, prepájanie sveta profánneho a svätého.“

Peter Weinciller priniesol do diskusie perspektívu režiséra a manažéra, ktorý sa snaží prepájať profánny a svätý svet. „To je dôležitý moment. Uvedomujem si, že náš divák je rôznorodý a musíme tvoriť pre všetkých,“ objasnil. Jeho cieľom je tvoriť divadlo, ktoré oslovuje

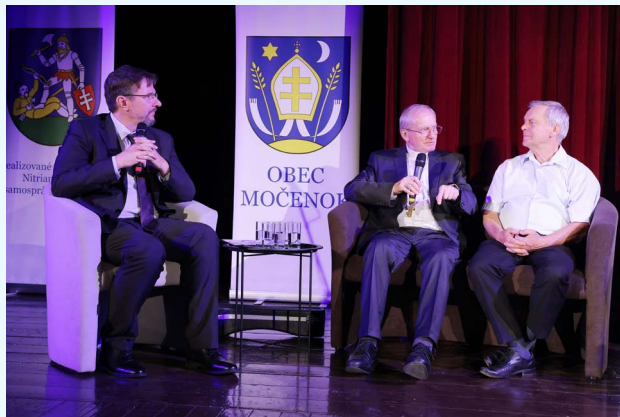
Program dopĺňali piesne Petra Janků.

Foto: Michal Lašut

široké spektrum divákov a sprostredkúva kresťanské hodnoty kvalitným spôsobom.

Peter Jankú: Peter, aká je diagnóza kresťanského divadla na Slovensku?

Peter Sýkora, ktorý viedol ochotnícke divadlo v Močenku už pred rokom 1989 svojimi skúsenosťami z miestnej kultúry a Festivalu Gorazdov Močenok priniesol do diskusie pohľad na historický vývoj kresťanského divadla hlavne v obci Močenok. Poukázal na postupný pokles záujmu tvorcov aj divákov. Je preto dôležité hľadať nové spôsoby, ktoré oslovia dnešných ľudí. **Spomienky na kaplnku svätého Gorazda**

Otec biskup zdôrazňoval význam kresťanského divadla.

Foto: Michal Lašut

li otvorene pracovať na projektoch, ktoré mali hlboký duchovný význam. Pri stavbe kaplnky sme spolupracovali s mnohými ľuďmi a to bolo veľmi obohacujúce.“

Riaditeľ KREDIV o.z. tiež detailne opísal, ako vznikla myšlienka na stavbu kaplnky. Spomínal na stretnutie s filatelistom Jožkom Kútnym, ktorý našiel a obnovil kríž. Tento kríž posvätil vtedajší rektor kňazského seminára Bošňák za prítomnosti mnohých ľudí. Vtedy bol vyslovený záväzok, že do roka a do dňa postavíme kaplnku. Stavba začala formou dialógu s predstaviteľmi štátnych majetkov, ktorí poskytli stavebnú suť, betón a domiešavač. Stavanie začalo v lete, pričom sa museli vysporiadať aj s problémami s počasím, keďže betónovali aj v mraze.

Otec biskup František Rábek doplnil: „Kaplnku posvätil kardinál Korec, čo jej dodalo váhu. Ako rodák som rád chodieval na výročný deň, bola to potrebnosť. Bol som vymenovaný za pomocného biskupa v júli 1991. Prvá sobota, kedy sa konala vysviacka, padla na 27. To nebolo v kalendári, ale padlo to na sviatok. Z týchto dôvodov sem rád chodím na výročný sviatok.“

Peter Jankú: Ing. Arch. Stanislav Babčan, vy ste boli pri zrode mnohých významných projektov. Ako si spomínate na začiatky stavby Kaplnky svätého Gorazda?

Ing. Arch. Stanislav Babčan začal svoj príspevok obzretím sa o pár rokov späť: „Po páde komunizmu sme mohli otvorene pracovať na projektoch, ktoré mali hlboký duchovný význam. Pri stavbe Kaplnky svätého Gorazda sme spolupracovali s mnohými ľuďmi a to bolo veľmi obohacujúce.“ Významný slovenský architekt zdôraznil dôležitosť spolupráce a vzájomného pochopenia pri realizácii takýchto projektov. Jeho práca na rekonštrukcii kostola na Kalvárii a ďalších projektoch ukazuje, že spojenie architektúry a divadla môže

Velká část diskusie bola venovaná spomienkam na stavbu Kaplnky svätého Gorazda, ktorej výročie si v tieto dni pripomíname. Preto v diskusii boli zaradené spomienky s osobitným príspevkom Ing. Jozefa Šuvadu a Ing. Arch. Stanislava Babčana.

Jozef Šuvada s veľkou radosťou spomínal na obdobie, keď začali pracovať na Kaplnke svätého Gorazda. Zdôraznil, že: „Sloboda nám priniesla veľa pozitívneho, ale aj veľa výziev. Po páde komunizmu sme mohli

príniešť nové dimenzie do sakrálneho umenia. Spomenul, že už predtým, keď sa o takýchto veciach ani verejne nerozprávalo, spolupracoval na viacerých projektoch, vrátane rekonštrukcie kostola na Kalvárii a prácach týkajúcich sa púte Matky Božej. Na realizáciu tejto myšlienky o výstavbe kaplnky si spomenul takto: „Poznali sme sa, nebolo treba veľa debatovať, skonzultovali sme to a pustili sa do realizácie. Keď som začal získavať vedomosti o Gorazdove, vedel som, že patrí k Močenku, že tam bola drevená veža a zvon, ktorý sa zachoval. Hľadal som formu, ako to urobiť.“

Architekt Babčan vyzdvihol, že pri stavbe kaplnky hľadal formu, ktorá by rešpektovala

la historický a duchovný kontext miesta, pričom musel brať do úvahy aj finančné možnosti projektu. Pamätá si, ako prišla myšlienka na stavbu kaplnky počas diskusie s ďalšími významnými osobnosťami, a ako bolo dôležité nájsť spôsob, ako túto myšlienku realizovať. Zdôraznil význam spolupráce a odhodlania všetkých zúčastnených, ktorí do projektu vložili veľký kus svojho srdca. Ich úsilie vyústilo do výstavby kaplnky, ktorá te-

raz slúži ako duchovné a kultúrne centrum pre komunitu v Močenku.

Očakávania od kresťanskej kultúry

V rámci slávnostného večera venovaného kresťanskému divadlu a kultúre otec biskup František nám poskytol hlboký pohľad na význam kresťanskej kultúry a očakávania od jej tvorcov. Otec biskup začal citátom svätého Jána Pavla II.:

„Kresťanská viera, ktorá sa nestáva kultúrou, nie je dosť prijatá, pochopená ani žitá.“ Tento výrok zdôrazňuje potrebu, aby sa kresťanská viera prejavila aj v kultúrnom kontexte. „Každý tvorivý prejav človeka je kultúra a jeden z tých segmentov kultúry je pochopiteľne aj divadlo. Musíme teda tvoriť aj kultúru,“ povedal biskup Rábek.

Zdôraznil tiež, že tvorcovia by mali svoje diela podávať tak, aby boli zrozumiteľné a oslovili aj divákov, ktorí možno nemajú silnú vieru alebo ju nechápu. „To je veľká výzva pre súčasných tvorcov kresťanského divadla, ale má to perspektívu a treba to robiť,“ dodal otec biskup.

Podpora kresťanskej kultúry štátom

Na otázku Petra Jankú o úlohe štátu v podpore kresťanskej kultúry, otec biskup odpovedal, že by kresťanská kultúra nemala byť zanedbávaná. „Podľa sčítania ľudu je na Slovensku nejakých 60% kresťanov, a keď sa pozrieme na aktivity štátu voči športu, kde máme predpokladám oveľa menšie percento športovcov, tak by štát mal mať povinnosť starať sa o občanov vo všetkých oblastiach,“ uviedol. Otec biskup Rábek dôrazne poukázal na to, že kresťanská kultúra by nemala byť „Popoluškou,“ ktorá musí prosiť o podporu, ale mala by byť adekvátne podporovaná ako iné oblasti života.

Peter Sýkora z festivalu Gorazdov Močenok doplnil, že festival celé roky funguje vďaka dobrovoľníkom a podpore miestnych ľudí. „Boli také roky, boli peniaze, boli také roky, nebolo celkom nič. Ale skutočne sú tu mnohí ľudia vďaka ochote ktorých festival celé roky funguje,“ povedal Peter Sýkora a zdôraznil význam modlitby a duchovnej podpory aj medzi členmi miestnej a divadelnej komunity.

Laudácia na otca biskupa Rábeka

Počas večera sa uskutočnila aj laudácia na otca biskupa Františka Rábeka, ktorý oslávil významné životné jubileum.

Roman Urbánik, starosta obce Močenok, vyjadril svoju vďačnosť otcovi biskupovi za jeho priazeň a podporu festivalu. „Otec biskup, pred časom som v jednej dakovnej reči

na Gorazdovom Močenku povedal, že Vám ďakujeme za Vašu priazeň a podporu, ktorú venujete nám, Močenčanom, Močenku, ale aj festivalu,“ a poďakoval za jeho prácu a podporu: „Otec biskup, prijmite naše srdečné poďakovanie, prajeme vám pevné zdravie, hojné Božie milosti a aby sme sa spolu dlho stretávali.“

Záver večera patril dakovnej reči otca biskupa Františka Rábeka, ktorý reagoval s vďačnosťou a požehnaním: „Ďakujem pekne za túto pozornosť. Nech vás všetkých žehná Pán.“ a požehnal všetkých prítomných a ich rodiny.

Tento večer bol nielen oslavou kresťanskej kultúry a divadla, ale aj svedectvom o vzájomnej podpore a duchovnom prepojení, ktoré sú základom pre rozvoj a udržiavanie kresťanskej kultúry v našej spoločnosti.

Úvaha o budúcnosti kresťanskom divadle a kultúre

Kresťanské divadlo na Slovensku čelí výzvam, no jeho význam zostáva nespochybniteľný. Je dôležité, aby kresťanské hodnoty boli v umení zastúpené autenticky a bez kompromisov. Divadlo môže byť mocným nástrojom na sprostredkovanie Božej lásky a dobroty, a to nielen pre veriacich, ale aj pre širšiu verejnosť.

Podpora kresťanskej kultúry je dôležitá nielen zo strany umelcov, ale aj štátu a verejnosti. Ako zaznelo počas diskusie, štát by mal podporovať všetky oblasti života, vrátane kresťanskej kultúry. Kresťanské divadlo má perspektívu a jeho význam by nemal byť zanedbávaný.

Na záver možno konštatovať, že divadlo v kontexte kresťanskej kultúry je nielen umeleckým prejavom, ale aj duchovným posolstvom, ktoré môže obohatiť a povzbudiť spoločnosť. Je dôležité, aby tvorcovia hľadali cesty, ako tieto hodnoty sprostredkovať a aby sa podporovali projekty, ktoré majú hlboký duchovný a kultúrny význam.

Zhrnutie diskusie

Diskusia na tému „Divadlo v kontexte kresťanskej kultúry“ s o. biskupom Františkom a hosťami priniesla mnoho inšpiratívnych myšlienok a reflexií. Každý z diskutujúcich prispel

Najúspešnejšie súbory festivalu Gorazdov Močenok 2024.

Foto: Michal Lašut

svojou pridanou hodnotou a poskytol pohľad na stav a budúcnosť kresťanského divadla na Slovensku. Veríme, že táto diskusia prinesie nové impulzy pre tvorcov aj divákov a pomôže udržať a rozvíjať kresťanské hodnoty v umení. Záverom by sme chceli poďakovať všetkým, ktorí pomohli pri organizácii tohto podujatia. Ďakujeme v mene moderátora Mgr. Art. Petra Jankú a Dramaturgickej rady festivalu GM '24 všetkým hosťom za účasť a za vaše príspevky. Nech nás všetkých sprevádza Božie požehnanie v tejto neľahkej ale potrebnej práci.

Jozef Šuvadava

BLAHOŽELANIE JOZEFHOVI ŠUVADOVI PRI PRÍLEŽITOSTI ŽIVOTNÉHO JUBILEA

Starosta obce Roman Urbánik poďakoval Jozefovi Šuvadovi za obetavú prácu pri organizovaní festivalu Gorazdov Močenok.

Foto: Michal Lašut

Milý Jozef

chcel by som ti za mňa i za nás Močenčanov poďakovať za to, čo robíš teraz pre festival Gorazdov Močenok. Je to množstvo práce, ktoré si málo kto dokáže predstaviť.

Ale nie je to len teraz. Ty si v roku 1993 výrazne pomohol založiť festival Gorazdov Močenok a každý rok ho pomáhaš realizovať.

To ale nebol začiatok šírenia úcty k sv. Gorazdovi v Močenku. Už v roku 1991 ty si bol starostom, ja som robil na kultúrnom stredisku. Už vtedy sme pripravili hru o sv. Gorazdovi, s ktorou sme vystúpili

ešte v starej Orlovni. Kultúrny dom sme vtedy ešte nemali. Ani to ešte nebol začiatok. Ty si už pred rokom 1989 s nami hrával v kostole divadlo a pomáhal si vo farnosti pátrovi Alojzovi Dubravickému. On podporoval kresťanské divadlo a už v roku 1983 dal na veži kostola osadiť zvony k úcte sv. Klementa, Cyrila a Metoda a Gorazda. To bol výrazný krok k šíreniu úcty k sv. Gorazdovi, ktorú aj ty pomáhaš rozvíjať dodnes.

Pete Sýkora

ÚVAHA NAD BOŽÍM SLOVOM A KRESŤANSKOU KULTÚROU

HOMÍLIA O. MARIÁN BÉR, 26.7.2024

Festival Gorazdov Močenok pokračoval ďalším duchovne obohacujúcim dňom, kedy sa návštevníci zišli na inšpiratívnej homílii otca Mariána Béra. Tento deň nepriniesol len

Sv. omšu celebraval o. Marián Bér.

Foto: Michal Lašut

a načerpať duchovnú posilu. Otec Marián nezabudol spomenúť aj veriacich z okolitých obcí, ako Kráľová, či Kepežda, čím zdôraznil, že festival je miestom stretnutia pre všetkých ľudí dobrej vôle.

Žatva a siatie Božieho slova

Vo svojej homílii otec Bér porovnal proces žatvy s duchovným rastom a prijímaním Božieho slova. „Keď som sem išiel, zdalo sa mi, že aj v Kepeždi, aj v Kráľovej, aj v Močenku, už bolo väčšinou po žatve. Ale u nás sme už po žatve a zväzame obilie do stodôl alebo do sítok,“ povedal a pozval nás, aby sme sa pozreli na tento proces Ježišovým dnešným pozvaním k tomu, aby sme sa vrátili do obdobia, keď sa toto obilie sialo. Počúvame totiž Božie slovo o tom, že Kristus je rozsievач, Jeho slovo je zrno a zasieva ho do ľudských sŕdc. Dnešné evanjelium nám vysvetľuje podobenstvo o rozsievачovi a siatí Božieho slova do ľudských sŕdc.

Svätý Gorazd a jeho význam

Kazateľ zdôraznil význam svätého Gorazda, ktorý pokračoval v diele svätých Cyrila a Metoda. „Svätý Gorazd bol pokračovateľom úžasného diela svätých Cyrila a Metoda,

hlboké zamyslenie nad Božím slovom, ale aj motivačné posolstvo, ktoré nás všetkých vyzýva k duchovnému rastu a prepojeniu viery s každodenným životom.

Úvodné privítanie a zjednotenie spoločenstva

Otec Bér začal svoju homíliu srdečným privítaním prítomných veriacich. „Milí bratia a sestry, väčšina z vás je pravdepodobne z Močenku, však? Ako by to bolo, keby sme boli v Močenku a neboli by tu väčšinou Močenčania?“ Jeho slová rezonovali medzi prítomnými, ktorí sa prišli spoločne modliť

ktorí priniesli Božie slovo našim predkom tak, aby sme ho mohli rozumieť. To je úžasný dar. Predstavte si, že by sme počúvali Božie slovo, ale nerozumeli by sme, čo nám Ježiš hovorí,“ vysvetlil. Vďaka ich práci môžeme dnes počúvať Božie slovo v našom jazyku, za čo by sme mali byť vďační.

Teoretici a praktici viery

V rámci svojej úvahy otec Bér rozdelil poslucháčov Božieho slova na dve skupiny: **teoretikov a praktikov.** „Ježiš v podobenstve rozdeľuje poslucháčov Božieho slova na dve skupiny: teoretikov a praktikov. Teoretici poznajú Božie a cirkevné prikázania, ale neaplikujú ich v živote. Praktici prijímajú Božie slovo do svojich srdc a prinášajú úrodu,“ objasnil.

Zdôraznil, že teoretici síce poznajú prikázania a učenie cirkvi, no neaplikujú ich vo svojom živote. Na druhej strane praktici prijímajú Božie slovo do svojich srdc, nechávajú ho zakoreniť a prinášajú úrodu.

Príklad praktického prežívania viery

Aby zdôraznil praktický význam Božieho slova, otec Bér priblížil príbeh Františka, ktorý sa cez čítanie Svätého písma zmenil. „**Františkov príbeh nám ukazuje silu Božieho slova, ktoré dokáže zmeniť život,**“ povedal. František,

Počas sv. omše spieval Spevácky zbor pri kostole Nanebovzatia Panny Márie z Chynorian.

Foto: Michal Lašut

keď sa jeho manželstvo dostalo do krízy a stratili dcéru, začal čítať Sväté písmo. Toto ho privedlo k tomu, aby prestal piť, obmedzil fajčenie a zlepšil vzťahy s rodinou. Tento príbeh je ukázkou toho, že Božie slovo nie je len historickým textom, ale živým slovom, ktoré dokáže meniť životy ľudí aj dnes.

Božie slovo ako zdroj nádeje

V ďalšej časti otec Marián zdôraznil, že Božie slovo je zdrojom nádeje a posily v našich životoch. „**My všetci, milí bratia a sestry, prichádzame do kostola počúvať Božie slovo a nechať ho prenikať naše srdcia. Vďaka misii svätých Konštantína, Metoda a Gorazda môžeme počúvať Božie slovo v našom jazyku,**“ pripomenul. Božie slovo nás môže povzbudzovať a posilňovať v každom okamihu nášho života. Ak ho prijímame do svojich srdc a nechávame ho v nich zakoreniť, prináša úrodu a mení naše životy.

Význam kresťanskej kultúry

Otec Bér tiež hovoril o dôležitosti kresťanskej kultúry a jej mieste v našom živote. „**Ježiš v podobenstve o rozsievачovi nás učí, že musíme tvoriť kultúru, ktorá vyjadruje kresťanské hodnoty a pravdy,**“ povedal. Kresťanská kultúra je dôležitá, pretože nám pomáha lepšie chápať a žiť našu vieru. Je to most, ktorý spája naše duchovné a každodenné životy.

Záver homílie

Na záver svojej homílie otec Bér vyzval prítomných, aby nechali Božie slovo zakoreniť vo svojich srdciach a priniesli úrodu vo forme dobrých skutkov a zmeneného života. „**Nech**

nás Božie slovo vždy povzbudí, aby naše srdcia boli dobrou pôdou pre každé zasadené slovo, ktoré počujeme zo Svätého písma,“ ukončil homíliu s požehnaním.

Homília otca Mariána Béra bola hlbokým zamyslením nad významom Božieho slova a kresťanskej kultúry v našich životoch. Festival Gorazdov Močenok tak pokračuje v prinášaní duchovného obohatenia a motivácie pre všetkých návštevníkov. Nech nás všetkých sprevádza Božie slovo a nech sa naše srdcia stávajú dobrou pôdou pre jeho prijatie a zakorenenie tak, aby sme mohli prinášať úrodu a meniť svet okolo nás.

Výzva k praktickému prežívaniu viery: Festival Gorazdov Močenok nie je len miestom pre duchovné obohatenie, ale aj výzvou k praktickému prežívaniu viery. Otec Bér nám pripomenul, že naša viera by nemala zostať len teoretickou znalosťou, ale mala by sa prejavovať v našich každodenných skutkoch a rozhodnutiach. **„Teoretici poznajú Božie slovo, ale neaplikujú ho v živote. Praktici prijímajú Božie slovo do svojich srdiec a prinášajú úrodu,**“ zdôraznil otec Bér. Tento výrok nám všetkým pripomína, že skutočná viera sa prejavuje v našich činoch a správaní. Ak necháme Božie slovo zakoreniť v našich srdciach, prináša to ovocie v podobe lásky, pokoja a dobrých skutkov.

Josef Šuvada

INŠPIRÁCIA SVÄTÝM GORAZDOM V SÚČASNOSTI: SVEDECTVO SILY A SLOBODY

Otec Ondrej Chrvála, sobota 27.7.2024, farský kostol sv. Klimenta

Na festivale, kde už bolo toho veľa povedaného o sv. Gorazdovi sa kazateľ dňa zamýšľal ako priblížiť sv. Gorazda práve na jeho sviatok a tak začal svoju homíliu pozvaním všetkých kontemplovať to, „čím môže byť svätý Gorazd inšpiráciou pre nás dnes?“

Svätý Gorazd, ktorý sa predpokladá, že sa narodil ako pohanský chlapec a ešte nepočul o Kristovi, prešiel obrovským posunom vo svojom živote. Stretnutie so svätými Cyrilom a Metodom zmenilo jeho život, keď sa dozvedel o Božej láske k ľuďom. „Ako je možné, že jeden človek prešiel takú veľkú cestu?“ pýta sa rečník. „Aké muselo byť jeho srdce?“

Vysvetľuje otec Ondrej, že Gorazdov život bol formovaný dvoma základnými princípmi: dôverou, ktorú mu preukázali svätí Cyril a Metod, a jeho vlastnou vierou v to, že s Božou pomocou dokáže čeliť akýmkoľvek výzvam. „Neprišli s tým, že vy Slováci, čakajte, musíme vás učiť o Kristovi desať rokov, možno storočia. Oni to robili veľmi rýchlo,“ hovorí o tom, ako svätí rozpoznali potenciál v Gorazdovi a jeho spoločníkoch.

Otec Chrvála tiež prináša paralelu so známym psychológom Viktorom Franklom, ktorý vo svojom živote prekonal hrôzy koncentračného tábora a pochopil, že jeho najväčším majetkom je jeho vnútorná sloboda. Frankl, ktorý stratil takmer celú svoju rodinu, končil sám zatvorený v studenej cele, zobrali mu všetko, aj šaty. Práve v tejto situácii si uvedomil, že jednu vec mu zobrať nemôžu – jeho vnútornú slobodu. „Medzi podnetom, ktorý

O. Ondrej Chrvála počas homílie.

Foto: Michal Lašut

Spevácky zbor jUnity, Hlohovec.

Foto: Michal Lašut

prichádza zvonka, a mojou odpoveďou je vždy priestor slobody. Ja sa rozhodujem, ako reagujem na okolnosti okolo mňa v tomto intervale slobody,“ hovoril Frankl. Aj keď sú tie okolnosti ťažké, môžem sa postaviť a povedať, čo ja môžem urobiť, ako môžem žiť svoju slobodu aj v tejto náročnej situácii. Frankl sa stal neskutočne vnútorne slobodným, inšpiroval mnohých väzňov a dokonca niektorých dozorcov. Po vojne založil psychoterapeutický smer, ktorý voláme logoterapia, ktorá je postavená práve na tom, že my ľudia máme moc niečo robiť s tým, čo sa nám deje. Nemôžeme sa vyhovárať na okolnosti.

Svätý Gorazd vstúpil do tohto priestoru slobody a žil obdivuhodný život. Netrvalo to generácie. On to dokázal za svoj jeden život. Otec Ondrej sa na záver s veriacimi modlil týmito slovami: „Svätý Gorazd, prosíme Ťa, aby sme my dnes vedeli žiť vo svojom priestore slobody. Aby sme aj pri akýchkoľvek okolnostiach našli v srdci Pána, v ktorého si Ty uveril, a moc Ducha Svätého, ktorú sme dostali pri krste. Aby sme

Hlavným celebrantom nedeľnej pontifikálnej sv. omše bol J. Ex. Mons. František Rábek, ordinár OS a OZ SR a kazateľom J. Ex. Mons. Peter Beňo, pomocný biskup nitriansky.

Foto: Michal Lašut

ponúkli Pánovi tých päť chlebov a dve ryby, ktoré sa možno zdajú málo, ale Boh ich dokáže rozmnožiť a vykonať veľké veci. Svätý Gorazd, prosím Ťa, aby sme vedeli žiť život v súlade s Božím kráľovstvom, s Božími prikázaniami a s Božím duchom, ktorý je v nás, tak ako si to naplno dokázal žiť Ty. Amen.“

Jozef Šuvada

SVÄTÁ OMŠA S O. BISKUPOM RÁBEKOM A KAZATELOM O. BISKUPOM BEŇOM: STARŠÍ A TRADÍCIE V SRDCI KREŠŤANSTVA

Gorazdov, nedeľa 29. júla 2024 – Nedelná svätá omša v osade pri Močenku nesúcej meno Gorazdov bola už tradične nielen pripomienkou svätého Gorazda, ale aj príležitosťou osláviť prínos starších generácií v kontexte kresťanského dedičstva a kultúry.

Biskup Beňo v úvode svojej homílie vrelým pozdravom pripomenul význam spoločenstva: „Je pre mňa veľkou ctou, že môžem byť dnes tu s vami, aby sme si pripomenuli svätého Gorazda, ktorý je pre mňa osobným príkladom a inšpiráciou.“

Pri rozprávaní o svojich skúsenostiach s modlitbou ku svätému Gorazdovi biskup pripomenul, že tradície a učenia, ktoré prenášame cez generácie, sú základom, ktorý drží spoločenstvo pohromade. „Tak ako svätý Gorazd pokračoval v diele svätých Cyrila a Metoda, aj my sme povolaní pokračovať v tradíciách, ktoré nám boli predané.“

Odkaz svätého Gorazda a spojenie medzi generáciami bol osobitne zdôraznené v kontexte Svetového dňa starých rodičov a seniorov, ktorý pápež František vyhlásil, aby upozor-

Pontifikálnej sv. omše v Gorazdove sa zúčastnil aj poslanec národnej rady a predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja, Branislav Becik (tretí zľava).

Foto: Michal Lašut

nil na neoceniteľný prínos starších ľudí. „Svätý Gorazd nám pripomína, že každý vek má svoje poslanie a krásu. Starší ľudia sú mostom medzi minulosťou a budúcnosťou, sú našou spojniciou s korenkami a tradíciami,“ zdôraznil biskup.

Zvýraznenie kultúrnej úlohy seniorov v našom živote prichádza v čase, keď festival Gorazdov Močenok oslavuje kresťanské hodnoty prostredníctvom umenia. „Tento festival je živým príkladom toho, ako môžu starší ľudia obohatiť našu kultúru a ako môže kultúra oslavovať a uchovávať kresťanské tradície pre budúce generácie,“ vysvetlil biskup Beňo.

Podľa biskupa nie je dôležité len udržiavať kultúrne a duchovné dedičstvo, ale je kľúčové, aby starší ľudia a seniori aktívne prenášali svoje skúsenosti a múdrosť. „Starí rodičia nie sú len strážcami našich tradícií, ale sú aktívnymi účastníkmi v súčasnej misii cirkvi. Ich hlas

a príbeh sú neoceniteľné pre každého z nás.“

V závere homílie biskup Beňo vyzval všetkých prítomných, aby si vážili a čerpali z múdrosti a skúsenosti starších generácií: „Pozvime ich, aby sa podelili o svoje príbehy a modlitby, a nech nám pomáhajú udržiavať plameň viery živý. Nech je náš prístup k starším plný úcty a lásky, pretože cez nich Ježiš rozdáva svoje požehnanie.“

Tento festival a homília boli príležitosťou nielen na oslavu, ale aj na hlboké zamyslenie sa nad tým, ako kresťanské hodnoty a tradície môžu ovplyvniť súčasné i budúce generácie, aby žili život plný viery, nádeje a lásky.

Jozef Šuvada

KAPLNKA SV. GORAZDA SLUŽI UŽ 30 ROKOV

Kaplnka sv. Gorazda v Gorazdove. Foto: Michal Lašut

Stanislav Babčan a Milan Vaňuš ktorí zdarma naprojektovali túto krásnu kaplnku, ktorá slúži dodnes. My sa z toho tešíme.“

Projektant Stanislav Babčan prezradil, čo ho inšpirovalo k naprojektovaniu takejto kaplnky:

„Bola to súhra inšpirácií a aj prostredia, ktoré vytvorili hlavne miestni ľudia. Potom to boli rektor nitrianskeho seminára Jozef Bošňák, podnety z biskupského úradu a hlavne

Základný kameň kaplnky sv. Gorazda požehnal v roku 1993 počas prvého ročníka festivalu Gorazdov Močenok Mons. František Rábek. Do roka sa obci podarilo kaplnku postaviť a počas druhého ročníka festivalu v júli 1994 ju požehnal J. Em. Ján Chryzostom kardinál Korec. Najväčšiu zásluhu na vybudovaní kaplnky mal vtedajší starosta obce Jozef Šuvada:

„Keď sme sa rozhodli, že chceme na počesť sv. Gorazda niečo urobiť a vystaviť aj kaplnku, tu v jeho rodisku, tak myšlienka bola pekná, ale bolo treba peniaze, ľudí a všetko to zorganizovať. Peňazí nebolo, ale pomohla nám jedna vec. Poľnohospodárske družstvá v tom čase museli začať platiť obciam, v katastri ktorých pracovali. Družstvá na to veľa peňazí nemali a podobne na tom bolo aj domáce družstvo. Nepýtali sme teda od nich peniaze, ale dohodli sme sa, že nám pomôžu technikou a materiálom pri budovaní kaplnky, čo privítali. Veľmi nám pomohli aj projektanti

od miestnych občanov. Vtedy bol starostom Jožko Šuvada. Patril do skupiny ľudí, ktorí sa poznali ešte z nitrianskej Kalvárie. Tam vzniklo spoločenstvo ľudí, ktorí pripravovali Slávnosti Matky Božej na Kalvárii.

Mňa zaujala tá vec, že toto je autentické miesto, kde sa predpokladá, že sa Gorazd narodil a žil. Ostalo aj v tom názve Gorazdov. Aj Močenok - mučeník. Potom sa tu našiel zvon, asi tristo ročný, z časti tej zvonice, ktorú ľudia za komunizmu skryli, aby sa jej nič nestalo. Ten určoval, že to bude zvonica. A že bude mať tvary románske a bude z materiálu, ktorý nezostarne za 10 rokov. Teraz je 31 rokov od začatia stavby, 30 rokov od vysviacky. Zrejme tie kamienky vydržali. A dúfam, že ešte chvíľu vydržia,” zažartoval nakoniec.

Mons. František Rábek prevzal obetné dary.

Foto: Michal Lašut

Pred Kaplnkou sv. Gorazda v Gorazdove sa v posledný deň festivalu, v nedeľu 28. júla uskutočnila pontifikálna sv. omša, ktorú vysielala v priamom prenose Slovenská televízia.

Sv. omšu celebroid Mons. František Rábek ordinár OS a OZ SR:

„Je dôležité, aby organizátori pokračovali v rozvoji festivalu Gorazdov Močenok. Aby sa zameriavali na kvalitu v oblasti duchovnej a aj v oblasti divadelných predstavení. Potrebná je aj propagácia rozličnými kanálmi, či už cez samosprávu alebo cez kultúrne inštitúcie. Samozrejme to môže byť aj cez cirkev, aby sme propagovali úctu voči nášmu veľmi významnému, prvému a zatiaľ jedinému slovenskému svätcovi - sv. Gorazdovi. Dôležitá je aj modlitba a svedectvo vlastného života, že to nie je len nejaká nostalgická tradícia, ale že nás to pobáda k dobrému a peknému životu.“

Slávnostným kazateľom bol nitriansky biskup Mons. Peter Beňo: „Je to pekné stretnutie k úcte sv. Gorazda. Pre mňa je vždy povzbudením, keď sa môžem stretnúť s veriacimi, keď

Spevácky zbor CANTUS pri kostole sv. Michala, Zlaté Moravce.

Foto: Michal Lašut

môžem vytvárať takéto spoločenstvo. Pretože nielen prijímame povzbudenie od pána Boha ale aj navzájom sme si povzbudením. Som rád, že tu dnes môžem byť.“

Sv. omša sa zúčastnil aj poslanec národnej rady a predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Branislav Becík, štátna tajomníčka ministerstva vnútra Lucia Kurilovská a štátny tajomník ministerstva životného prostredia Štefan Kuffa. V Gorazdove ich privítal starosta obce Močenok Roman Urbánik: „Dnešné podujatie - slávnostná sv. omša, je vyvrcholením XXXII. ročníka festivalu Gorazdov Močenok. Tak, ako dôstojne prebiehal celý festival, tak dôstojne prebehla aj dnešná slávnostná svätá omša. Ja som veľmi rád, že organizátori, ktorí si do vienka ako úlohu zobrali zorganizovať tento ročník, naplnili všetky svoje ciele. Že sme mali divadelné súbory, ktoré sa predstavili v súťažnej aj nesúťažnej časti, bohatý duchovný ale aj kultúrny program a myslím si, že takýto jedinečný festival, ktorý nemá obdobu na Slovensku, má svoje miesto v mape festivalov. Som veľmi rád, že bol práve u nás, v Močenku.“

„Sv. omša v Gorazdove je vždy takým pekným, dôstojným zavŕšením festivalu. Vždy, keď vyjde pekné počasie a sme tu uprostred prírody, tak si človek uvedomí, že naozaj tá príroda je Božím chrámom. Je to priestor pre stretnutie, ale zároveň aj priestor na premýšľanie a na vnímanie širších súvislostí, takže sme za to radi. Sme radi že už Gorazdov Močenok je v závere a že budeme trošku aj oddychovať. Zase sa tešíme potom na budúci ročník,“ povedal predseda poroty Peter Weinciller.

Spokojnosť s 32. ročníkom festivalu vyjadril aj jeho riaditeľ Jozef Šuvada: „Vyžaduje to značné organizačné schopnosti, finančné možnosti, ako taký veľký festival urobiť. Získať aj duchovných k tomu, aby vedeli niečo pekné povedať aj tej mládeži, ktorá sa raz stane takou, ako sme my dnes. Preto máme na začiatku festivalu duchovnú časť, v ktorej sú dobrí kazatelia a duchovná obnova. Máme aj divadelné dielne, kde odborníci práve tým, ktorí majú záujem o divadlo ukazujú, ktorým smerom by

sa do budúca aj divadlá mali obracať. Pretože tento duch divadla sa nejakou stráca a ľudia sa orientujú čisto na televíziu, ktorá vysielá všeličo. Chvalabohu, je stále záujem o to, že ľudia sa chcú zdokonaľovať a odborníci ich v tom vzdelávajú. Gro toho všetkého, sú divadelné predstavenia, súťažné aj nesúťažné a pán Boh zaplať, bolo ich v tomto roku dosť. Oveľa viac, ako predtým.“

RELIKVIA SV. JÁNA PAVLA II. V MOČENKU

Počas pontifikálnej sv. omše v Gorazdove odovzdal kanonik z Krakova vdp. Pavol Kubani relikviu sv. Jána Pavla II. Mons. Františkovi Rábekovi. On ju následne odovzdal farnosti, všetkým farníkom a všetkým organizátorom festivalu Gorazdov Močenok.

Ján Pavol II. sám hrával divadlo a mal rád kultúru - kultúru života a je orodovníkom hercov a všetkých, ktorí pracujú na podobných dielach.

O relikviu požiadal dekan dekanátu Močenok Peter Michalov J. Em. kardinála Stanislava Dziwisza, ktorý súhlasil.

Peter Sýkora

DO GORAZDOVA PRIŠLI AJ CYKLISTI

Novinkou bolo, že pred začiatkom sv. omše do Gorazdova prišli aj cyklisti z Nitry. Po cykloturistickej trase ich priviedol Radoslav Packa, ktorý celý rok pomáha pri jej udržiavaní: „Cesta bola výborná, bolo trochu pod mrakom. Mali sme pár zastávok pri križoch, kde sme sa pomodlili. Nemali sme po ceste žiadne problémy.“

Cyklopúť inicioval Vojtech Suchý: „Toto mi napadlo už pred rokmi. Ale keď sa začali organizovať cyklopúte ako Nitra – Močenok – Trnava... Oslovil som Petra Sýkoru, či by sme nemohli zorganizovať aj cyklopúť Nitra – Močenok – Gorazdov. On sa toho chytil a máme tu cyklopúť. Som rád, že som stál pri začiatku, lebo to je veľká česť. Dnešná cesta bola výborná, pretože bolo trochu zamračené, nie ani tak teplo.“

Cyklopútnici prišli od Kostola sv. Gorazda v Nitre ku Kaplnke sv. Gorazda v Gorazdove.

Foto: Radoslav Packa

S cyklopútnikmi, ktorí štartovali pri Kostole sv. Gorazda v Nitre – Klokočine, prišiel aj skúsený cyklista, Anton Ivančík: „Na bicykloch sme boli aj v Santiagu de Compostela. Z Nitry sme išli na bicykloch 30 dní. Boli sme aj na Velehrade, v Grécku, Srbsku...“

Po ďalších trasách prišli do Gorazdova členovia Slovenského orla, ako Miroslav Valo: „My sme prišli z Ludaníc. Chodíme aj na púte do Topoľčianok, na Studničky, do Nitry...“

Sv. omše sa zúčastnili aj peší pútnici, ktorí išli v stredu 19 km z Močenku na Nitriansky hrad. Medzi nimi bol aj každoročný pútnik Ján Bleho: „Pešiu púť z Močenku do Nitry som

prešiel asi dvadsaťkrát. V prvých rokoch to bolo také, ako neupravené. Dakde bolo zorané, podmietnuté, bolo to ťažšie. Teraz je to vynikajúce. Ideme prakticky cez les. Predsa len to teplo sa lepšie znáša v lese. Všetka česť tým, ktorí to robili a upravovali.“

(Zľava) Katka Horváthová, Zuzana Horváthová počas púte.

Foto: Michal Lašut

So svojím manželom Slavom každoročne putuje aj Zuzana Horváthová: „Táto pešia púť do Nitry je pre nás už takou srdcovkou. Je to pre nás výpoveď alebo vďačnosť Pánu Bohu, za celý prežitý rok. Stretneme sa s ľuďmi, s ktorými sme sa nevideli celý rok. Môžeme sa porozprávať s tými, ktorí sa zúčastňujú tejto púte a navzájom sa obohacujeme.“

Natália Packová

DOJMY Z FESTIVALU SÚ VEĽMI DOBRÉ

Zaujímavé momenty z festivalu zachytáva svojím fotoaparátom Michal Lašut: „Vzhľadom na to, že je to už XXXII. ročník, tak kvalita neklesá. Som veľmi rád, že opäť sa začalo po tej neplánovanej pauze (covidu) tvoriť a máme tento rok 15 predstavení, čo je super. Predstavenia sú od monodrámy až po väčšie kolektívy. Od mladých až po starých. Je tam veľký diapazón. Nedá sa povedať, že by tento rok niektoré predstavenie bolo vyslovene zlé alebo vyslovene dobré. Zaujala ma ale monodráma, kde pán hodinu dokázal udržať pozornosť diváka a takisto ma zaujali mladí ľudia, s ktorými sa stretávam po všetkých festivaloch posledné roky. Riešia tie svoje témy aktuálne, neberú nejaké staré starosvetské veci, ale sa zaoberajú, čím žijú. Je čo fotografovať. Najlepšie sa fotia pekné objekty. Stačí keď je niečo pozitívne, tak sa to lepšie reprodukuje ako keď sa niečo fotí nasilu. Fotka by mala byť aj

pre účastníka, ktorý sa nemôže zúčastniť festivalu, aby z tej fotografie vedel vyčítať, o čo v tom predstavení ide.“

Pontifikálnu sv. omšu prenášala v priamom prenose Slovenská televízia.

Foto: Michal Lašut

Pozitívne zážitky z festivalu má aj František Lizák z divadelného súboru Gašparko z Lendaku: „Podľa mňa tento festival bol zase niečím výnimočný od minulého roku a zatiaľ sa mi tento rok festival najviac páčil. Program v sobotu bol strašne nabitý divadelnými predstaveniami, ktoré boli pekne spracované. A bola zábava sa na ne pozerať. Príprava nášho predstavenia trvala cca 2 roky. Najskôr to skúšala mladšia partia členov Gašparka a neskôr sme sa k nim pridali aj my, starší. Predstavenie dopadlo veľmi dobre, diváci boli podľa mňa veľmi úžasní, aj čo sa týka personálu. Bolo vo veľmi pekné.“

Spolurežisérkou divadelného súboru z Lendaku je Anka Marejčáková: „V súbore Gašparko pôsobíme spolu s riaditeľkou Máriou Budzákovou. Prišli sme na tento festival po niekoľkých rokoch. Ona chodí pravidelne, ja som sa k nej pridala teraz. Dúfam, že sme urobili radosť v Močenku našim detským divákovi. Veľmi sa mi páči tá myšlienka, že sú tu kresťanské divadlá, na ktoré sa človek nebojí zobrať deti. No a verím, že to bude pokračovať aj naďalej, pretože je to veľmi pekná myšlienka. Videla som na tomto ročníku festivalu niekoľko predstavení a každé bolo niečím inšpirujúce. Niečo ponúklo a vedelo aj tým našim deťom divadelníkom, ktorí len začínajú, ale aj mne ukázať, že ako by sa možno dalo niečo inak, niečo zlepšiť. Veľmi pekné myšlienky boli spracovávané, takže som rada, že som tu.“

Spokojný s festivalom je aj herec DS Gašparko Samuel Halčín: „Hralo sa mi veľmi dobre. Diváci boli tiež veľmi dobrí aj to všetko, tá organizácia a tak. Divadlo mi v prvom rade dalo nový pohľad na život. Našiel som tam veľa kamarátov, veľa skúseností, ktoré získam keď chodím na súťaže. Veľmi sa mi to páči, lebo sa môžem rozvíjať aj v cestovaní, ale aj v divadle.“

Judita Sadílková bola na festivale v Močenku už viackrát so svojím otcom, režisérom Vladimírom Sadílkom. Teraz je prvýkrát v úlohe porotkyne: „Chodievala som do Močenku na otcove premiéry. Podľa mňa nie je účelom tohto festivalu súťaženie a určenie kto je najlepší a kto bol menej dobrý. Dôležité je, že robia niečo ochotne a robia to to od srdca, čo sme mohli vidieť na každej jednej inscenácii.“

Natália Packová

NA FESTIVAL PRIŠLA AJ REDAKTORKA Z PRVÉHO ROČNÍKA FESTIVALU

„Stále mám ten istý pocit ako aj prvé roky, cítila som sa tu aj s mojím ockom Mišom Kováčom Adamovom ako doma. Takúto atmosféru nemá žiadny iný festival,“ povedala Martina Kováčová, redaktorka, počas prvého ročníka festivalu v roku 1993.

„Musíte rešpektovať názory a postoje svojich detí. Viac počúvať a menej poučovať,“ odpovedala Marica Šišková, režisérka, na otázku komplikovaných vzťahov medzi rodičmi a deťmi. „My žijeme náš svet a rodičia si myslia, že žijeme ich svet, ale ich svet už odchádza so všetkým, čo fungovalo, a oni sa snažia tie princípy aplikovať na náš svet, a preto sa míňame.“ V podobnom duchu sa viedlo aj jej súťažné predstavenie Tam, kde číha vlk. „Snažili sme sa hľadať odpovede na otázku, prečo sa deti s väčším problémom ťažko zdôverujú rodičom. Prečo je tam ten odstup a deti sa radšej zdôverujú iným ľuďom alebo v horších prípadoch ostávajú samé.“ Povzbudila mladých ľudí, aby sa zapojili do divadelnej činnosti a vysvetlila im, ako im môže divadlo pomôcť v živote: „Na nečisto si vyskúšajú vstúpiť do rôznych problematických situácií a zisťujú, čo to robí s emóciami, hľadajú riešenia. Ak sa v živote stretnú s podobnou situáciou povedia si: Toto som si prežil ako postava, tak môžem načerpať nejakú skúsenosť a viem, ako mám zareagovať.“

Martin Bučko z divadelného súboru Na Skok sa zúčastnil divadelného workshopu s Kamilom Žiškom: „Pracovali sme na Danteho komédii a spoločne sme zložili pekný príbeh, ktorý sme potom mohli odovzdať ľuďom.“

Mária Budzáková, režisérka DS Gašparko Lendak: „Naša príprava trvala dva roky. Začínali sme improvizáciami, neskôr sme spojili dva súbory a podarilo sa nám dokončiť predstavenie. Poslednýkrát sme boli na festivale Gorazdov Močenok pred dvomi rokmi a môžem povedať, že jeho úroveň sa zvyšuje. Videli sme hodnotné, naozaj zaujímavé diela.“

„Tento festival je výnimočný tým, že sa tu stretáva duchovná služba s divadelnou činnosťou. Veľmi sa mi páči táto kombinácia, hlavne to, že tento festival nezabúda na korene toho duchovného. Nech bude ten rok akýkoľvek, v tomto je Gorazdov Močenok výnimočný,“ hodnotí Peter Janku, režisér, dramaturg a lektor tvorivej dielne, ktorý bol na Festivale GM po prvýkrát. „Vela som o tom počul a teraz sa mi to potvrdilo. Naozaj držím organizátorom palce, aby tento festival dlhé desaťročia držali nad vodou.“

Jana Sýkorová

(Zľava) Riaditeľ festivalu Jozef Šuvada, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Branislav Becík, starosta obce Močenok Roman Urbánik.

Foto: Michal Lašut

Festival organizovali

Členovia prípravného výboru GM 2024 v zložení:
PaedDr. Roman Urbánik, starosta obce Močenok
Ing. Jozef Šuvada, predseda OZ KREDIV a riaditeľ festivalu
ThDr. Peter Michalov, PhD., dekan dekanátu Močenok
Mgr. art. Peter Weinciller, predseda dramaturgickej rady a poroty
Mgr. art. Matej Moško, PhD., člen dramaturgickej rady
Mgr. Peter Janků, PhD., Art.D., člen dramaturgickej rady a poroty
Mgr. art. Judita Sadíleková, členka poroty
Mgr. art. Kamil Žiška, lektor tvorivej dielne
Prof. Jozef Šuvada
Mgr. Helena Šuvadová
PaedDr. Oľga Pappová

Hlavní organizátori

Obec Močenok

OZ Krediv

Spoluorganizátor

RKFÚ Močenok

V rámci Roka
kresťanskej kultúry

Realizované s finančnou podporou vlády Slovenskej republiky

Realizované
s finančnou podporou
Nitrianskeho samosprávneho kraja

Nitriansky samosprávny kraj

Partneri

Biskupstvo Nitra

OZ Juvamen

Mediálni partneri

Katolícke
noviny

Časopis

MOČENOK

Turistické informačné
centrum Nitra

KRAJSKÁ ORGANIZÁCIA
CESTOVNÉHO RUCHU
NITRIANSKY KRAJ

nocr

NITRIANSKA ORGANIZÁCIA
CESTOVNÉHO RUCHU

Obec Cabaj-Čápor

Obec Mojmirovce

www.krediv.sk www.mocenok.sk www.mocenok.fara.sk facebook.com/GorazdovMocenok

Sponzori a podporovatelia

Fi KORA, Štefan Rábek st.

Mgr. art. Štefan Rábek ml.

Fundácia Jána Chryzostoma kardinál Korca

PD MOČENOK, Ing. Štefan Bleho

Fi BERA s r.o., Rastislav Benčík

ADVENTUS n.o., ThLic. Juraj Lenický

IBEX, Ivan Blažo

MENERT, spol. s r.o.

AGRANIA, s.r.o., Ing. Marián Radošovský

PIAL - AGRO, s.r.o., Ing. J. Fukas, Ing. J. Obrtáč

Dolina, s.r.o., Ing. Vladimír Paľo

Pekamo, s.r.o., Ing. R. Murgaš, J. Duchovič

Reštaurácia ELSA

EIZEN s.r.o.

Tibor Rábek TIBI

Slamka s.r.o., Biskupa Klucha 4

Pillbus, s.r.o., Jaroslav Pillár

Penzión Anup, Ivan Sklenár

Ing. František Mrázik, AGROPOL Vlčany

Záhradníctvo - Urban s.r.o., Jozef Urban

PC-technik, Gabriel Bleho

INEX Hausgarden, Henrich Bleho

Kvetinárstvo Veronika, Veronika Suchá

Kvetinárstvo Hortenzia, Daniela Kováčová

Cirkevné centrum voľného času, Nitra

pracovníci kultúrneho strediska, hospodárskeho dvora a ďalší zamestnanci
Obce Močenok

p. kostolníčky, p. organistka a ďalší ochotní veriaci, ktorí pomáhali
pri zabezpečovaní bohoslužieb

Dobrovoľný hasičský zbor Močenok

Klub tvorivosti Močenok

Mgr. Helena Šuvadová, Močenok

Jozef Šuvada, Močenok

Veronika a Marek Horňákovci, Močenok

Veronika a Paulínka Horňáková, Močenok

Jozef Horváth, Močenok

Jozef Kútny, Močenok

Helena Maláriková, Močenok

Ing. Marta Nováková, Močenok

Veronika a Štefan Pistovičovci, Močenok

Jozefína Miháliková, Močenok

Mária Miháliková, Močenok

Marta Hanáková, Močenok

Helena a Jaroslav Sorokovci, Močenok

Magdaléna Horňáková, Močenok

Mária Režová, Močenok

Mária Kútná, Močenok

Ladislav Szabo, Močenok

Lenka Leššová, Močenok
Mgr. art. Peter Weinciller, Bratislava
Lenka Bollová, Močenok
rodina Horváthová, Močenok
Anna Karlubíková, Močenok
Gabriela Sklenárová, Močenok
Slavka Ternerová, Horná Kráľová
Mária Dičérová, Močenok
Marián Švondra, Močenok
Miroslav Gupka, Šaľa
Regina Kohútová, Močenok
Mária Vörösová, Močenok
Irena Rábeková, Močenok
Marta Hanková, Močenok
Mária Čagáneková, Močenok
František Hučko, Močenok
Rodina Révayová, Močenok
Jana Nováková, Močenok
Ľudovít Kompas, Močenok
Ernest Karlubík, Močenok
Iveta Kompasová, Močenok
Michal Eiselle, Močenok
Mária Lovássová, Močenok
Gariela Borzová, Močenok
Štefan Bleho, Močenok
Renáta Janičová, Močenok
Ing. Emília Lencčesová, Horná Kráľová

ĎAKUJEME!

Realizované
s finančnou podporou
vlády Slovenskej republiky

